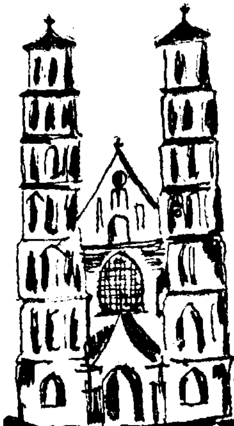
1—2

WROCŁAWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

PISMO · URZĘDOWE · KURII · METROPOLITALNEJ WE · WROCŁAWIU

WROCŁAW
ROK XXXI

STYCZEŃ—LUTY 1976
Nr 1—2

WROCŁAWSKIE WIADOMOŚCI KOŚCIELNE

PISMO URZĘDOWE KURII ARCYBISKUPIEJ WROCŁAWSKIEJ

Rok XXXI Wrocław, styczeń–luty 1976 r. Nr 1–2

„Wszyscy kapłani a szczególnie ci, którzy z osobnego tytułu swych święceń nazywają się kapłanami diecezjalnymi, pamiętać winni o tym, jak bardzo do ich uświęcenia przyczynia się wierna łączność i wielkoduszne współdziałanie ze swym biskupem" (Konst. dogm. o Kościele, nr. 41).

JEGO ŚWIĄTOBLIWOŚĆ PAPIEŻ PAWEŁ VI

RACZYŁ ZAMIANOWAĆ ARCYBISKUPEM METROPOLITĄ

WE WROCŁAWIU DNIA 15 GRUDNIA 1975 ROKU

J. E. NAJPRZEWIELEBNIEJSZEGO KSIĘDZA BISKUPA

HENRYKA ROMANA GULBINOWICZA,

BYŁEGO ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO W BIAŁYMSTOKU,

KTÓRY W DNIU 8 LUTEGO 1970 ROKU OTRZYMAŁ SAKRĘ

BISKUPIĄ Z RĄK J. EMINENCJI KS. PRYMASA POLSKI,

STEFANA KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO,

W PROKATEDRZE BIAŁOSTOCKIEJ.

POWIADOMIENIE KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA, ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO W BIAŁYMSTOKU O POWOŁANIU GO PRZEZ OJCA ŚW. PAWŁA VI NA WAKUJĄCĄ STOLICĘ ARCYBISKUPIĄ WE WROCŁAWIU

Warszawa, dnia 30 grudnia 1975

STEFAN KARDYNAŁ WYSZYŃSKI

PRYMAS POLSKI
N. 2941/75/P.

Jego Ekscelencja
Najdostojniejszy Biskup
Dr Henryk GULBINOWICZ
Administrator Apostolski
Białystok

Wasza Ekscelencjo,

Mam zaszczyt uprzejmie powiadomić, że Jego Świątobliwość Ojciec święty Paweł VI, raczył powołać Księdza Biskupa na wakującą Stolicę Arcybiskupią we Wrocławiu.

Wszyscy zdajemy sobie sprawę w Polsce, jak doniosła jest ta decyzja, zwłaszcza gdy się zważy, że Wrocław ma dla Polski nie tylko wybitne znaczenie kościelne, ale dla całego Narodu jest niemal symbolem naszej Odrodzonej Ojczyzny i Jej wolności.

Toteż Ojciec święty długo rozważał przedłożenie Rady Głównej Episkopatu Polski, nasze osobiste naświetlenia i wyjaśnienie, chcąc powołać na wakującą od dawna Stolicę arcybiskupią, Pasterza oddanego Kościołowi świętemu i odpowiadającego potrzebom Archidiecezji Wrocławskiej.

Ojciec święty głęboko docenia odpowiedzialność pasterską nowego Arcypasterza, bierze pod uwagę jego doświadczenie wychowawcze, zebrane w kierownictwie Warmińskim Seminarium Duchownym, a dziś Białostockim. Ojciec święty ufa, że kilkuletnia praca Księdza Biskupa na terenie archidiecezjalnej Administracji Apostolskiej w Białymstoku pozwoliła Mu, pomimo młodego wieku, zdobyć zrozumienie potrzeb duszpasterskich, które będzie mógł wykorzystać na terenie rozległej i ludnej Archidiecezji Wrocławskiej.

Pismem z dnia 16. XII. 1975 (N. 7308/75), zostałem upoważniony przez Radę dla Spraw Publicznych Kościoła, by — po uzyskaniu zgody kanonicznej Nominata — dokonać w Polsce ogłoszenia tej decyzji Ojca świętego.

Ksiądz Biskup jest upoważniony do objęcia Stolicy Arcybiskupiej, nie czekając na nadejście odpowiednich dokumentów papieskich.

Wyrażam głęboką swoją radość z faktu, że długie sieroctwo millenijnej Stolicy biskupiej we Wrocławiu, która właśnie w bieżącym roku obchodziła 975-lecie swego powstania i związku z Metropolią Gnieźnieńską — zostało zakończone.

Polecam Najdostojniejszego Księdza Biskupa szczególnej opiece Bogurodzicy Dziewicy, Królowej Polski, oraz świętej Jadwidze Śląskiej, wszystkim Patronom Archidiecezji i Ziemi Śląskiej, życząc owocnej pracy apostolskiej w duchu rady Chrystusowej: „Kto by między wami chciał stać się wielkim, niech będzie sługą waszym. A kto by chciał być pierwszym między wami, niech będzie niewolnikiem wszystkich" (Mk 10, 43—44).

W miłości braterskiej pełen czci w Chrystusie Panu

(†) Stefan Kard. Wyszyński
Prymas Polski

2

POWIADOMIENIE KAPITUŁY WROCŁAWSKIEJ O POWOŁANIU NA WAKUJĄCĄ STOLICĘ ARCYBISKUPIĄ WE WROCŁAWIU KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA, ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO W BIAŁYMSTOKU

PRYMAS POLSKI

Warszawa, 30 grudnia 1975 r.
ul. Miodowa 17

Nr 2942/75/P.

Do
Prześwietnej Kapituły
przy Kościele Archikatedralnym św. Jana
we Wrocławiu

Pragnę z radością donieść, że Ojciec święty Paweł VI, decyzją z dnia 15 grudnia 1975, powołał na wakującą Stolicę Arcybiskupią we Wrocławiu, Najdostojniejszego Biskupa Dra Henryka GULBINOWICZA, dotychczasowego Administratora Apostolskiego w Białymstoku. Pismem Rady do Spraw Publicznych Kościoła, z dnia 16. XII. 1975 (N. 7308/75) — zostałem upoważniony do ogłoszenia tej nominacji w Polsce, po otrzymaniu zgody kanonicznej Nominata.

Przedłużające się sieroctwo Kościoła Archidiecezjalnego Wrocławskiego — po odejściu do Ojca Niebieskiego, śp. Bolesława Kardynała Kominka — w ten sposób zostało szczęśliwie zakończone.

Nie trzeba się dziwić, że to sieroctwo trwało długo.

Wrocławska Stolica Biskupia bowiem od roku Tysiącznego, od słynnego Zjazdu przy Grobowcu świętego Wojciecha w Gnieźnie, weszła w skład Metropolii Gnieźnieńskiej i od razu zajęła wybitne miejsce w polskim Kościele świętym i w naszej Ojczyźnie. Trwała też wiernie w tej wspólnocie aż do 1821 roku (bulla „De salute animarum"). — Jednak ten akt kanoniczny nie zdołał rozerwać ciążenia Śląska do Polski. Dobry Bóg sprawił, że dziś jesteśmy znowu razem we wspólnej Ojczyźnie polskiej; ale wybitne znaczenie tej Stolicy Arcybiskupiej wywołało rozległe zainteresowanie obsadą wakującej Archidieoezji i różnic w poglądach. Dziś zostały one szczęśliwie przezwyciężone.

Powiadamiając Prześwietną Kapitułę o powołaniu na Stolicę Arcybiskupią Wrocławską Biskupa Henryka Gulbinowicza, wyrażam przekonanie, że będzie on przyjęty z należną czcią i posłuszeństwem, oraz wsparty pomocą Kapituły, w Jego trudnym zadaniu Pasterza rozległej i liczebnej Archidiecezji Wrocławskiej.

Wyrażając swoją radość, z zakończenia sieroctwa Archidiecezji Wrocławskiej przesyłam Prześwietnej Kapitule wyrazy swej czci braterskiej i prymasowskie błogosławieństwo w Chrystusie Panu naszym i Jego Matce.

† Stefan Kardynał Wyszyński
Prymas Polski

3

NOWY ARCYBISKUP OBJĄŁ W KANONICZNE POSIADANIE ARCHIDIECEZJĘ WROCŁAWSKĄ DNIA 12 STYCZNIA 1976 ROKU

Nowo mianowany przez Ojca św. Pawła VI metropolita wrocławski arcybiskup Henryk Gulbinowicz przybył 12 stycznia 1976 r. na zebranie Kapituły Metropolitalnej Wrocławskiej i objął rządy w Archidiecezji. Nowo mianowanemu Arcybiskupowi w podróży do Wrocławia towarzyszył z ramienia Rady Głównej Episkopatu Polski biskup Bronisław Dąbrowski, sekretarz Konferencji Episkopatu Polski.

Na granicy Archidiecezji pod Sycowem arcybiskupa Gulbinowicza powitali przedstawiciele Kapituły Metropolitalnej, dotychczasowy wikariusz kapitulny biskup Wincenty Urban oraz biskup Józef Marek, sufragan wrocławski. W Oleśnicy nowego Metropolitę Śląskiego otoczyła liczna grupa wiernych oraz duszpasterze z Ks. Infułatem Franciszkiem Sudołem, dziekanem Kapituły Wrocławskiej, na czele.

Na dziedzińcu pod archikatedrą zebrały się grupy przedstawicieli różnych stanów wiernych i duchowieństwa miasta Wrocławia

oraz Siostry zakonne różnych zgromadzeń. Po przemówieniach arcybiskup Gulbinowicz został powitany przez Gremium Metropolitalnej Kapituły Wrocławskiej w rezydencji arcybiskupów wrocławskich. Biskup W. Urban złożył sprawozdanie z działalności archidiecezji pod jego rządami w charakterze wikariusza kapitulnego, następnie nowo mianowany Arcybiskup przedłożył prawem przepisane dokumenty kanoniczne. Odczytano uroczysty list Prymasa Polski powiadamiający Kapitułę o wyborze przez Ojca św. Pawła VI biskupa H. Gulbinowicza arcybiskupem metropolitą wrocławskim i zapoznano się z dokumentem nominacyjnym. Prepozyt Kapituły, Ks. Infułat J. Marcinowski stwierdził kanoniczną ważność dokumentu. W uroczystym momencie arcybiskup Henryk Gulbinowicz złożył wobec Kapituły wyznanie wiary, przejmując równocześnie jurysdykcję w archidiecezji dolnośląskiej.

W przemówieniu programowym wspomniał swego poprzednika śp. kardynała Bolesława Kominka oraz nakreślił główne założenia swej przyszłej działalności arcybiskupiej, osnute wokół zawołania biskupiego: patientia et caritas (cierpliwość i miłość).

Protokół z zebrania został zapisany przez sekretarza Kapituły Ks. Prałata Wacława Szetelnickiego oraz podpisany przez 13 uczestniczących w posiedzeniu Ks. Kanoników, jak i przez Ks. Biskupa Br. Dąbrowskiego.

Po objęciu rządów Metropolita Wrocławski potwierdził dotychczasowych wikariuszy generalnych w charakterze swych zastępców. Ustalił datę ingresu do archikatedry Wrocławskiej na dzień 2 lutego o godz. 17 oraz omówił szczegóły obrazu herbu arcybiskupiego.

Przyjmując życzenia Kapituły nowy Arcybiskup zapoznał się z pełnionymi funkcjami i zadaniami członków Kapituły Metropolitalnej.

4

PROTOKÓŁ

118 SESJI KAPITUŁY METROPOLITALNEJ WE WROCŁAWIU, ODBYTEJ DNIA 12 STYCZNIA 1976 ROKU W REZYDENCJI ARCYBISKUPÓW WROCŁAWSKICH

Obecni: JE Ks. abp dr Henryk Gulbinowicz, nowomianowany arcybiskup — metropolita wrocławski,
JE Ks. bp Bronisław Dąbrowski, sekretarz Episkopatu Polski,
JE Ks. bp dr Wincenty Urban,
JE Ks. bp dr Józef Marek oraz kanonicy:
prepozyt Ks. Józef Marcinowski, dziekan Ks. Franciszek Sudoł, Ks. Wacław Jabłoński, Ks. Wacław Szetelnicki, Ks. Ewaryst Dębicki, Ks. Aleksander Oberc, Ks. Stefan Helowicz, Ks. Julian

Bolek, Ks. Aleksander Zienkiewicz, Ks. Józef Majka, Ks. Jan Krucina.

Usprawiedliwił nieobecność Ks. Hieronim Kocyłowski.

Ks. arcybiskup Henryk Gulbinowicz pozdrawia wszystkich obecnych.

Zabiera głos ks. biskup Wincenty Urban, podkreśla historyczną wymowę chwili, w serdecznych słowach wita 57-mego włodarza archidiecezji i składa krótkie sprawozdanie z prawie dwuletnich rządów w charakterze wikariusza kapitulnego oraz podaje szereg cyfr dotyczących osiągnięć tego okresu, w końcu składa ks. arcybiskupowi najlepsze życzenia.

Zabiera głos ks. arcybiskup metropolita Henryk Gulbinowicz i wręcza ks. prepozytowi kapituły dwa pisma ks. kardynała Stefana Wyszyńskiego, prymasa Polski: 1. pismo do Kapituły Wrocławskiej z dnia 30 grudnia 1975 r. N. 2942/75/P powiadamiające o decyzji Ojca św. Pawła VI powołania na Stolicę Arcybiskupią we Wrocławiu ks. biskupa dra Henryka Gulbinowicza, 2. pismo ks. kardynała-prymasa do ks. biskupa Henryka Gulbinowicza z dnia 30 grudnia 1975 r. N. 2941/75/P. Pisma te odczytał sekretarz kapituły ks. Wacław Szetelnicki.

Prepozyt kapituły stwierdza: kapituła przyjmuje pisma do wiadomości oraz stwierdza zgodność z wymogami prawa kanonicznego o objęciu rządów archidiecezji.

Z kolei ks. arcybiskup metropolita w obecności kapituły składa wyznanie wiary i wygłasza przemówienie, w którym dziękuje wszystkim za przybycie i prosi o pomoc oraz współpracę.

Na tym sesję zakończono i protokół podpisano.

Wrocław, dnia 12 stycznia 1976 r.

† Henryk Gulbinowicz abp
† Wincenty Urban
† Józef Marek
Ks. Józef Marcinowski — prepozyt
Ks. Franciszek Sudoł — dziekan
Ks. Wacław Szetelnicki — sekretarz
Ks. Ewaryst Dębicki
Ks. Aleksander Oberc
Ks. Stefan Helowicz
Ks. Julian Bolek
Ks. Aleksander Zienkiewicz
Ks. Józef Majka
Ks. Jan Krucina

W mojej obecności, jako delegata Prymasa Polski

† Bronisław Dąbrowski bp
Sekretarz Episkopatu Polski

KOMUNIKAT SEKRETARIATU PRYMASA POLSKI O POWOŁANIU NA WAKUJĄCĄ STOLICĘ ARCYBISKUPIĄ WE WROCŁAWIU KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA

SEKRETARIAT PRYMASA POLSKI
00-246 Warszawa 40, ul. Miodowa 17
N. 24/76/P.

Warszawa, dnia 7 stycznia 1976 r.

Sekertariat Prymasa Polski niniejszym podaje do wiadomości, że Ojciec św. Paweł VI powołał — z grona przedstawionych sobie przez Radę Główną Episkopatu Polski kandydatów — na wakującą Stolicę Arcybiskupią we Wrocławiu — JE ks. Biskupa Henryka Gulbinowicza, Administratora Apostolskiego w Białymstoku.

JE Ks. Biskup Dr Henryk Gulbinowicz, dotychczasowy Administrator. Apostolski w Białymstoku, urodzony w r. 1928 i wyświęcony na kapłana w 1950 r., był konsekrowany w 1970 r.

Przed powołaniem do godności biskupiej, pracował jako Rektor Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum" w Olsztynie. Ustanowiony przez Ojca św. Pawła VI, Administratorem Apostolskim, pracował przez kilka lat w Białymstoku, gdzie okazał wielką sprawność administracyjną, gorliwość duszpasterską, zdolności wychowawcze młodszego duchowieństwa. Umiejętność pracy koordynacyjnej ma szczególnie doniosłe znaczenie dla tak rozległej i zróżnicowanej Archidiecezji, jak Wrocławska.

(—) Ks. Dr Hieronim Goździewicz
Kierownik Sekretariatu Prymasa Polski

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
50-328 Wrocław, ul. Katedralna 13
Ldz. 87/76

Przewielebni Księża Dziekani dostarczą tekst Komunikatu wszystkim Kapłanom, który należy odczytać Wiernym w niedzielę 11 stycznia 1976 r.

W intencji nowego Ordynariusza, Ks. Arcybiskupa Henryka Gulbinowicza, obejmującego ster rządów arcypasterskich w prastarej diecezji wrocławskiej, gdzie żyje Lud Boży szczerze oddany Bogu i Kościołowi

zanośmy gorące modły, aby dobry Bóg błogosławił wszystkim Jego trudom, pracom i poświęceniom. Niepokalana Matka Boża, mająca tyle sanktuariów w tutejszej diecezji, niech Mu wyjednywa hojne pomoce nieba na każdy dzień.

Wrocław, 8 stycznia 1976 r.

† Biskup Wincenty Urban
wikariusz kapitulny

6

POWIADOMIENIE PRZEZ KS. BISKUPA WINCENTEGO URBANA, WIKARIUSZA KAPITULNEGO WW. DUCHOWIEŃSTWA I WIERNYCH ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ O MIANOWANIU PRZEZ OJCA ŚW. PAWŁA VI KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA — ARCYBISKUPEM METROPOLITĄ WROCŁAWSKIM

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
50-328 Wrocław, ul. Katedralna 13
L.dz. 101/76

Wrocław, dnia 7 stycznia 1976 r.

Do Duchowieństwa i Wiernych
Archidiecezji Wrocławskiej!

Konstytucja dogmatyczna o Kościele II Soboru Watykańskiego przypomina, że „Jezus Chrystus, Pasterz Wiekuisty, założył Kościół, posławszy Apostołów, tak jak sam został posłany przez Ojca (J 20, 21), chciał też, aby ich następcy, mianowicie biskupi, byli w Kościele Jego pasterzami aż do skończenia świata" (nr 23).

Pragnę się podzielić wielką radością, że osierocony Kościół Wrocławski po śmierci księdza Bolesława Kardynała Kominka w 1974 r. otrzymał obecnie nowego Ordynariusza w osobie Księdza Arcybiskupa Henryka Gulbinowicza, mianowanego przez Ojca św. Pawła VI.

Biskupi w Kościele Chrystusowym, mówi Konstytucja o Kościele „w sposób szczególny i dostrzegalny przejmują rolę samego Chrystusa, Mistrza, Pasterza i Kapłana i w Jego zastępstwie działają" (nr 21).

W tej też roli przychodzi do Bożego Ludu Archidiecezji Wrocławskiej nowy Pasterz, aby pełnić odpowiedzialne posłannictwo.

Prośmy Ojca Niebieskiego o łaski potrzebne dla przybywającego Ordynariusza.

Zgromadzeni w imię Jezusa Chrystusa, który obdarzył pełnią kapłaństwa swego Sługę, z ufnością błagajmy Boga, aby Duch Święty wspierał Go w prowadzeniu Wiernych do Boga.

† Biskup Wincenty Urban
wikariusz kapitulny

7

PODZIĘKOWANIE KS. PRYMASOWI POLSKI STEFANOWI KARDYNAŁOWI WYSZYŃSKIEMU ZA NOMINACJĘ NOWEGO ORDYNARIUSZA WROCŁAWSKIEGO W OSOBIE KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA

Wrocław, dnia 9 stycznia 1976 r.

Jego Eminencja
Najprzewielebniejszy Ksiądz Stefan Kardynał Wyszyński
Prymas Polski
Warszawa

Na ręce Waszej Eminencji cała Archidiecezja Wrocławska składa Ojcu Świętemu Pawłowi VI gorące podziękowanie za nominację nowego Ordynariusza w osobie J. E. Ks. Arcybiskupa Henryka Gulbinowicza, który obejmie pasterzowanie osieroconej archidiecezji po śmierci ś.p. ks. Bolesława Kardynała Kominka.

Wyrażamy też uczucia wdzięczności Waszej Eminencji za wszystkie trudy podejmowane w tym względzie.

Z wyrazami czci

† Biskup Wincenty Urban
wikariusz kapitulny

POWIADOMIENIE KSIĘŻY PROBOSZCZÓW I RZĄDCÓW KOŚCIOŁÓW MIASTA WROCŁAWIA O TERMINIE OBJĘCIA ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ PRZEZ NOWEGO KS. ARCYBISKUPA METROPOLITĘ HENRYKA GULBINOWICZA — DNIA 12 STYCZNIA 1976 ROKU

KURIA MTROPOLITALNA WROCŁAWSKA
50 328 Wrocław, ul. Katedralna 13
Ldz. 103/76

Wrocław, dnia 10 stycznia 1976 r.

Do
Czcigodnych Księży Proboszczów i Rządców Kościołów
Miasta Wrocławia!

Informujemy niniejszym, że Ojciec Święty na wakującą Stolicę Wrocławską zamianował Ordynariuszem JE. Ks. Arcybiskupa Henryka Gulbinowicza.

Arcybiskup Metropolita obejmie Stolicę Wrocławską w poniedziałek dnia 12 stycznia 1976 r.

Powitanie Arcypasterza Archidiecezji odbędzie się w poniedziałek, 12 bm. ok. godz. 15,30 w rezydencji Arcybiskupa Wrocławskiego. Uprzejmie prosimy Czcigodnych Księży Miasta Wrocławia o łaskawe przybycie na powitanie Arcypasterza Archidiecezji Wrocławskiej.

† Biskup Wincenty Urban
wikariusz kapitulny

9

POWIADOMIENIE DUCHOWIEŃSTWA I WIERNYCH ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ, ŻE INGRES NOWEGO ARCYBISKUPA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO HENRYKA GULBINOWICZA ODBĘDZIE SIĘ W UROCZYSTOŚĆ MATKI BOSKIEJ GROMNICZNEJ, DNIA 2 LUTEGO 1976 ROKU

KURIA METROPOLITALNA WROCŁAWSKA
50-328 Wrocław, ul. Katedralna 13
L.dz. 143/76

Wrocław, dnia 14 stycznia 1976 r.

Do
Duchowieństwa i Wiernych
Archidiecezji Wrocławskiej!

Dnia 10 marca 1974 r. pożegnał doczesny świat Ks. Bolesław Kardynał Kominek, Arcybiskup — Metropolita Wrocławski, duszpasterzujący z poświęceniem i oddaniem na Dolnym Śląsku od 1956 roku. Od tego czasu metropolitalna Stolica we Wrocławiu była osierocona, aczkolwiek Ziemia Śląska — to dobra gleba. Osiadł na niej po bolesnych doświadczeniach wojennych dobry lud polski, który zakosztował niejednokrotnie wiele goryczy, tułactwa i bezdomności, ale się nie załamał i trwał na drogach swego posłannictwa. Ten lud przyniósł tu obok reszty ojcowizny ocalałej w wojennych zmaganiach lub szale ludzkiej nienawiści — najpiękniejszy skarb ducha — wiarę ojców, tęsknotę za Bogiem i łaską. Dał on tu niespotykane zespolenie w ofiarnym trudzie z kapłanami. Brał do ręki chętnie narzędzia pracy i budował na zgliszczach i popieliskach nowy dom dla siebie i dzieci, dzisiaj i jutra. Przy budowie i siejbie ziarna na chleb w codziennym trudzie nie zapomniał o „Chlebie Bożym" — Mszy świętej, czci Eucharystii, Komunii św., życiu sakramentalnym, miłości Bożej Matki.

W winnicy Pańskiej Dolnego Śląska trudziło się też owocnie duchowieństwo, początkowo pochodzące z różnych diecezji, dziś zjednoczone w jedną społeczność braterską.

Trud kapłana i Bożego Ludu zespolił w szlachetnym wysiłku tę ziemię z Macierzą i uczynił ją w niejednym wypadku przodującą i pięknie owocującą.

Obecnie skończyło się osierocenie Metropolii Wrocławskiej. Z katedry Piotra, niewzruszonej opoki, której Chrystus zapewnił trwałość i pewne zwycięstwo, z woli Ojca Świętego Pawła VI otrzymała Archidiecezja Wrocławska nowego Pasterza i Sternika w osobie Księdza Arcybiskupa Henryka GULBINOWICZA, dotychczasowego Administratora Apostol-

skiego w Białymstoku. Walą się często moce autorytetu ludzkiego, ale stoi zawsze Kościół Święty i wiedzie Lud Boży ku jasnym szczytom w oparciu o miłość, współpracę z łaską i modlitwą.

Nowy Arcybiskup podejmuje obecnie siejbę i trud nauczania, pasterzowania i budowania na dolnośląskich niwach ducha.

Prosimy Ojca Niebieskiego o łaski potrzebne dla Niego w odpowiedzialnym posłannictwie i arcypasterskiej posłudze.

Ingres nowego Metropolity do macierzystej świątyni archidiecezji — katedry wrocławskiej — odbędzie się w uroczystość Matki Boskiej Gromnicznej, 2 lutego 1976 roku o godzinie 17-tej.

Prosimy wszystkich Duszpasterzy naszej Archidiecezji, by w każdym kościele parafialnym uderzyły wówczas dzwony i zachęciły wszystkich wiernych do modlitwy i duchowej łączności.

Niech Bóg błogosławi Arcypasterzowi w pracy.

Niepokalana Boża Rodzicielka niechaj Mu wyjednywa zdroje łask na pasterski trud.

Zapraszamy Duchowieństwo i Wiernych do udziału w Ingresie.

† Biskup Wincenty Urban
wikariusz kapitulny

Uwaga: Przew. Księża Dziekani dostarczą powyższy Komunikat Księżom Swego Dekanatu, który należy odczytać Wiernym w niedzielę 25 stycznia i 1 lutego 1976 r.

10

BULLA PREKONIZACYJNA OJCA ŚW. PAPIEŻA PAWŁA VI USTANAWIAJĄCA J. E. KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA, ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO W BIAŁYMSTOKU — ARCYBISKUPEM METROPOLITĄ ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ (oryginał)

PAULUS EPISCOPUS SERVUS SERVORUM DEI

VENERABILI FRATRI HENRICO GULBINOWICZ, episcopo titulo Atticano, electo Archiepiscopo Metropolitae Vratislaviensi, salutem et Apostolicam Benedictionem. Qui in beatissimi Petri similitudinem, principis Apostolorum, patres ac pastores universi populi christiani Dei consilio facti sumus, illuc studia Nostra omnia conferimus, ibique curas collocamus, ut, videlicet, eodem atque sancti illius Apostoli amore, quantum maxime possumus, Christum prosequamur, eademque sollicitudine gregem creditum pascamus; cui profecto pontificali officio magnam partem satis fecisse putamus, si pastores sedulos omnique

virtute instructos Christifidelibus dederimus. Quam ob rem, cum Sedes metropolitana Vratislaviensis, Venerabili fratre Nostro BOLESLAO S. R. E. CARDINALI KOMINEK bo. me. vita functo, iam vacaret, atque oporteret eidem apte, ut res poscit, providere, bene fleri rati sumus, si Te, tam egregio viro sufficeremus, a quo nec pietas sincera abest, neque prudentia, neque doctrina aut usus rerum, gubernando perutilis. Quare, apostolica Nostra auctoritate te, per praesentes Litteras vinculo solutum titulo prioris Ecclesiae Accitanae, ad metropolitanam Sedem VRATISLAVIENSEM promovemus, dato regimine omnique administratione cum iuribus atque oneribus iustis. Te praeterea ab iteranda quidem fidei professione eximimus, contrariis non obstantibus; ius iurandum vero fidelitatis erga Nos et Successores Nostros teste catholico Episcopo dabis, ad normam iuris, cuius formulam ad Sacram Congregationem pro Episcopis cito mittes. Tuum autem erit has Litteras Nostras clero populoque tuae dicionis perlegendas curare, die festo de praecepto, in cathedrali sacra aede. Quos capta occasione paterne monemus, ut non solum te aequo animo excipiant, iam patrem atque pastorem animorum, suorum, verum etiam mandata tua faciant, filiorum more; quod et Deo placet et omnibus prodest. Ceterum, Venerabilis frater, nobilissimae Sedis Vratislaviensis pater factus, ea praesta quae pater filiis. In qua re assit Christus, pastorum pastor, eiusque castissima mater Maria, sidus lucidissimum.

Datum Romae, apud S. Petrum, die tertio mensis Ianuarii, anno Domini millesimo nongentesimo septuagesimo sexto, Pontificatus Nostri tertio decimo.

† Ioannes Card. Villot
Secretarius Status
Eugenius Sevi,
Proton. Apost.

L.s. † PAULUS PAPA VI

11

BULLA PREKONIZACYJNA OJCA ŚW. PAPIEŻA PAWŁA VI USTANAWIAJĄCA J. E. KS. BISKUPA HENRYKA GULBINOWICZA, ADMINISTRATORA APOSTOLSKIEGO W BIAŁYMSTOKU — ARCYBISKUPEM METROPOLITĄ ARCHIDIECEZJI WROCŁAWSKIEJ

(tłumaczenie)

Paweł Biskup Sługa Sług Bożych
Umiłowanemu Bratu Henrykowi GULBINOWICZOWI, biskupowi tytularnemu Acci, wybranemu Arcybiskupowi Metropolicie Wrocławskiemu

Pozdrowienie i Apostolskie Błogosławieństwo, który za przykładem świętego Piotra, Księcia Apostołów, za Bożym zamysłem, ustanawia ojców i pasterzy całego Ludu Chrześcijańskiego. Do tego przede wszystkim zdążamy, całą Naszą troskę skierowujemy, aby mianowicie z tą samą — jak u świętego Apostoła miłością, jak tylko to jest możliwe, darzyć Chrystusa i z taką samą gorliwością opiekować się powierzoną Nam Owczarnią. Za zasadniczą więc sprawę naszego kapłańskiego urzędu uważamy, przy jej wykonywaniu, by gorliwych pasterzy, przyozdobionych wszelką cnotą wybierać. Dlatego też, gdy Stolica Metropolitalna Wrocławska, przez błogosławioną śmierć Czcigodnego Brata Naszego, Bolesława, Świętego Kościoła Rzymskiego Kardynała Kominka zawakowała i należało temu jak tego rzecz wymaga, zaradzić, słusznie czynimy, jeżeli Tobie, tak wybitnemu mężowi Ją powierzamy. Nie brakuje Ci bowiem ani szczerej pobożności, ani mądrości, ani nauki, ani doświadczenia tak bardzo potrzebnego w zarządzaniu. Z tego powodu, apostolską naszą powagą, Ciebie, obecnym pismem z tytułu poprzedniego Kościoła w Acci zwalniamy i do Metropolitalnej Stolicy Wrocławskiej przeznaczamy, oddając Ci rządy i całą administrację z prawami i obowiązkami stąd wynikającymi. Ponadto zwalniamy Cię od ponownego złożenia wyznania wiary, nie zważając na jakiekolwiek inne w tym względzie zarządzenia. Przysięgę wierności Nam i Naszym Następcom przed Biskupem katolickim złożysz, według zaleceń prawa i formułę tej przysięgi do Świętej Kongregacji dla Biskupów prześlesz. Do Ciebie należeć będzie — to Nasze Pismo — Duchowieństwu i Ludowi Twojej Archidiecezji postarać się odczytać, w dniu święta nakazanego prawem, w Katedrze Twojej siedziby. Przy tej zaś okazji, po ojcowsku napominamy, aby Ciebie nie tylko dobrze Lud chrześcijański przyjął, jako ojca i pasterza dusz swoich, ale także, aby Twoje polecenia chętnie wykonywał, na wzór synów; co Bogu podobać się będzie a korzyść wszystkim przyniesie. Wreszcie, Czcigodny Bracie, ustanowiony ojcem przesławnej Stolicy Wrocławskiej tego Jej użyczaj, co użyczać powinien ojciec swoim synom. W tym wszystkim niech Cię wspiera Chrystus, Pasterz pasterzy i Jego Najczystsza Matka Maryja, Gwiazda Najjaśniejsza.

Dan w Rzymie, u św. Piotra, dnia 3 stycznia R.P. 1976, naszego Pontyfikatu roku trzynastego.
Pieczęć Pawła Papieża VI

† Jan Kard. Villot
sekretarz Stanu
Eugeniusz Sevi
Protonotariusz Apostolski

INGRES ARCYBISKUPA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO DNIA 2 LUTEGO 1976 ROKU

Wśród szpaleru wiernych 2 lutego wieczorem pochód biskupów, księży, sióstr zakonnych i alumnów wyprowadził metropolitę wrocławskiego arcbpa Henryka Gulbinowicza, otoczonego kapitułą Wrocławską i z Białegostoku do archikatedry wrocławskiej.

W bramach Katedry nowego arcybiskupa powitał ks. inf. J. Marcinowski, prepozyt Metropolitalnej Kapituły Wrocławskiej. Bp Bronisław Dąbrowski odczytał pismo obwieszczające ustanowienie przez Ojca św. Pawła VI dotychczasowego administratora Apostolskiego w Białymstoku Arcybiskupem Metropolitą Wrocławskim.

Dotychczasowy wikariusz kapitulny bp Wincenty Urban przedłożył sprawozdanie z dwuletniego prawie wakansu archidiecezji wrocławskiej po śmierci kard. Bolesława Kominka.

Na ingres przybyło 10 biskupów polskich, bp J. A. Guttierez Granier z Boliwii oraz przedstawiciele biskupów z NRD: bp Braun, bp Hubrich i bp Huhn; wśród przedstawicieli świeckich ambasador USA w Warszawie, konsul USA w Poznaniu i reprezentanci ambasady NRF w Warszawie oraz delegacje różnych środowisk katolickich w Kraju, wreszcie wśród delegacji wspólnot chrześcijańskich, superintendent Lucor, reprezentujący wyznanie ewangelickie.

Po odśpiewaniu hymnu „Gaude Mater Polonia" Arcybiskup Metropolita Wrocławski przyjął symbolicznie homagium od wrocławskich Biskupów Pomocniczych, członków Kapituły Katedralnej wrocławskiej oraz przedstawicieli wszystkich stanów i stopni duchowieństwa i katolików świeckich archidiecezji dolnośląskiej.

Poświęcenie świec gromnicznych stanowiło wprowadzenie do uroczystej Mszy koncelebrowanej, której w otoczeniu biskupów oraz reprezentantów duchowieństwa Dolnego Śląska przewodniczył arcbp Gulbinowicz. W okolicznościowym kazaniu bp Wilhelm Pluta z Gorzowa omówił nadprzyrodzoną misję biskupa w Kościele diecezjalnym, ukazując sens życia chrześcijańskiego na tle momentów liturgicznych święta Matki Bożej Gromnicznej.

Przy końcu uroczystej koncelebry nowy Metropolita Wrocławski wygłosił programowe słowa swego pasterzowania w archidiecezji wrocławskiej, poprzedzając je hołdem dla swego poprzednika śp. kard. Bolesława Kominka. Ilustrując swoje zawołanie biskupie „patientia et caritas" nawiązał do aktualnego programu duszpasterskiego poświęconego humanizmowi chrześcijańskiemu. Następnie zwrócił się w serdecznych słowach do kapłanów, katechetek i nauczycieli religii, rodziców i młodzieży, wzywając wszystkich do rzetelnej współpracy w budowaniu królestwa Bożego w archidiecezji wrocławskiej. Wyraził również swoją radość z kandydatów przygotowujących się do kapłaństwa i zachęcił

rodziny i cały Lud Boży do pielęgnowania wiary katolickiej. Prosząc o przekazanie swego błogosławieństwa całej archidiecezji, Arcybiskup Wrocławski skierował słowa szacunku dla ludzi innych wyznań i przekonań, wzywając ich do wspólnego poszanowania człowieczeństwa, poręczonego wspólnym braterstwem w Chrystusie i godnością ludzką przez Boga stworzoną i odkupioną.

Wiwatujące tłumy wiernych odprowadziły nowego Arcypasterza do gmachu Metropolitalnego Seminarium Duchownego, gdzie przy wieczerzy i okolicznościowych przemówieniach odbyło się wewnętrzne zakończenie uroczystości ingresowych.

13

POWITANIE KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO U BRAM KATEDRY PRZEZ KS. INFUŁATA JÓZEFA MARCINOWSKIEGO, PREPOZYTA KAPITUŁY

Ekscelencjo,

Dostojny i Drogi Arcybiskupie Metropolito Wrocławski!

Od 10 marca 1974 roku diecezja nasza była w żałobie. P. Bóg przedwcześnie odwołał naszego kochanego kardynała Bolesława Kominka. Płakaliśmy i równocześnie słaliśmy modlitwy do Pana Boga za spokój Jego pięknej duszy — przedwcześnie zgasłej. Ale zarazem obejrzeliśmy się — wszak jesteśmy sierotami. Z tego względu modlitwy za Zmarłego łączyliśmy z modlitwami, z prośbą o nowego arcybiskupa.

Żadnych kandydatów nie wysuwaliśmy. Modlitwa nasza była krótka: Boże, Ty lepiej wiesz od nas, kogo nam dać! My prosimy o dobrego człowieka, dobrego, gorliwego i roztropnego pasterza.

Prawie dwa lata tak modliliśmy się, aż wreszcie P. Bóg wysłuchał nas. W Twojej Osobie otrzymujemy arcypasterza, wierzę, że takiego, o jakiego prosiliśmy.

Kanonicznie objąłeś diecezję dnia 12 stycznia, a dziś, w święto Matki Bożej Gromnicznej odbywasz Swój uroczysty ingres do tej prastarej a pięknej Katedry naszej, a odtąd Twojej.

My zaś, Kapituła, Duchowieństwo diecezjalne i zakonne, Siostry zakonne i licznie zgromadzony katolicki lud Dolnego Śląska witamy Cię u drzwi tej Katedry, składamy hołd i wyrażamy wdzięczność, że wreszcie mamy arcypasterza.

Za chwilę wejdziesz do Katedry, w której już nieraz byłeś i celebrowałeś, ale dzisiaj wchodzisz jako do Swojej Katedry i złożysz tu pierwszą Ofiarę, jako nasz arcypasterz. Wiedz o tym, że nie jesteś Sam, przy Tobie jesteśmy my — całe Duchowieństwo diecezjalne i zakonne, Siostry zakonne i Lud. Jesteśmy z Tobą i przy Tobie — z Tobą w mo-

dlitwie i pracy. Możesz na nas liczyć, pójdziemy wszędzie tam, dokąd nas skierujesz. W tej chwili wejdź do Swojej Katedry i rozpocznij urzędowanie, czyli uroczystą służbę w naszej diecezji u stóp Ołtarza, składając Ofiarę w intencji dobrego, owocnego duszpasterzowania.

Ks. Arcybiskup Metropolita odpowiedział: „Dostojnemu Księdzu Prepozytowi oraz całej Kapitule dziękuję staropolskim „Bóg zapłać! — za to powitanie, jestem szczęśliwy, że otrzymałem to zapewnienie, że nie będę sam na szlakach pięknej archidiecezji wrocławskiej, bo mogę liczyć na pomoc, zrozumienie, modlitwę i trud duchowieństwa i wiernych — Bóg zapłać!"

14

ODCZYTANIE LISTU KS. PRYMASA POLSKI, STEFANA KARDYNAŁA WYSZYŃSKIEGO

Ks. Biskup Bronisław Dąbrowski, sekretarz Episkopatu Polskiego przystąpił do odczytania listu Ks. Prymasa Polski skierowanego do Ks. Arcybiskupa Metropolity Henryka Gulbinowicza: „Zanim odczytam — pragnę Waszej Ekscelencji przekazać najserdeczniejsze życzenia i wyrazy wspólnoty braterskiej od Jego Eminencji Ks. Kardynała Prymasa, który w tej chwili odbywa 28 rocznicę swego ingresu do Bazyliki archikatedralnej w Gnieźnie, dlatego tu Go nie ma — delegował mnie, abym w Jego imieniu i w imieniu Episkopatu złożył życzenia, gratulacje i odczytał list, który Jego Eminencja napisał do Waszej Ekscelencji."

List — vide wyżej!

15

KAZANIE I POWITANIE KS. BISKUPA WINCENTEGO URBANA, WYGŁOSZONE Z OKAZJI INGRESU KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY HENRYKA GULBINOWICZA DO KATEDRY WROCŁAWSKIEJ, DNIA 2 LUTEGO 1976 ROKU

Najdrożsi Słuchacze!

Żyjemy skarbami religii objąwionej, w której Bóg powołał do działania stan kapłański. Najwyższym pośrednikiem jest Chrystus Pan. On działa jako: jedyny Nauczyciel prawdy objawionej, jako Kapłan i żertwa ofiarna, jako Głowa Kościoła świętego.

W świecie odkupionym zadania i funkcje Chrystusa prowadzi Kościół, który jest przedłużeniem misji Boskiego Zbawiciela Jezusa Chrystusa!

Chrystus jest Kapłanem. Z Jego woli Kościół święci powołanych ludzi, wszczepionych w kapłaństwo Chrystusa Pana. Oni to sprawują z Nim przeczystą Ofiarę, składają ją na Pańskim Ołtarzu. Oni szafują św. sakramenty.

Chrystus rządzi swoim Kościołem. Z Jego woli władzę widzialną ma Papież i złączony z nim Episkopat.

W Kościele kapłanami są ci, którzy otrzymali odpowiednie święcenia sakramentalne. Chrystus bowiem sam wybrał Apostołów i posłał ich w świat w celu jego uświęcania, konsekrowania na swój sposób. Posłannictwo Apostołów ma istnieć do końca wieków. Bo Apostołowie już wybierali swoich następców i przekazywali im władzę.

Stąd pięknie powiedział św. Ireneusz w znanym dziele „Adversus haereses”, że tradycja apostolska ujawnia się w całym świecie i jest wiernie strzeżona!

Obowiązkiem biskupów jest głoszenie ewangelii, szafarstwo sakramentów, a zwłaszcza św. kapłaństwa. Biskupi kierują też poruczonymi ich pieczy i trosce kościołami partykularnymi.

Na tym tle pragniemy w tej chwili zaznaczyć, że Kościół wrocławski — hierarchiczny powstał w 1000 roku. Na przestrzeni lat od 1000—1945 przesunęło się na stolicy biskupiej w naszym mieście Wrocławiu 52 ordynariuszy. Wspaniałym wykwitem cieszyło się niewątpliwie średniowiecze, które nazywano odnośnie biskupstwa wrocławskiego „episcopatus aureus” — złoty wiek biskupstwa wrocławskiego.

Rzeczywiście ten piękny polot w średniowiecznym zaczynie i zasiewie rozpoczął w 1000 roku we wrocławskiej świątyni biskup JAN. Już w XII wieku chlubą w dziedzinie artystycznej okazał się biskup WALTER, a w XIV wieku zajaśniał niebywałą świątobliwością Sługa Boży Biskup NANKIER.

Czasy nowożytne opromienia odrodziciel, po ruchach protestanckich Biskup Marcin GERSTMANN, następnie wspaniały polot duchowości i religijności podkreśla i akcentuje Biskup Sebastian ROSTOCK, a w XIX wieku na wyżyny duszpasterstwa wzbija się kardynał Melchior DIEHENBROCK. Ostatnio Ks. Adolf kardynał BERTRAM okazał się jako znakomity, doskonały duszpasterz, wytrawny wychowawca duchowieństwa i głęboki znawca życia wewnętrznego, a zwłaszcza modlitwy.

Po powrocie Śląska do Macierzy w 1945 roku na rumowiskach i zgliszczach oraz popieliskach stanął pierwszy do znojnego trudu Ks. Karol MILIK, który postanowił wszystkie ruiny ożywić, w popieliskach tchnąć życie, zorganizować i rozpalić nowe życie i natchnienia.

Po nim Ks. Kazimierz LAGOSZ podjął znojny trud budowy, zwłaszcza tej katedry, w której w tej chwili obchodzimy piękne uroczystości.

Wielki, znakomity Ks. Bolesław kardynał KOMINEK doprowadził do pełni organizacji kościelnej w naszej Archidiecezji, wytyczył nowe drogi

rozwoju, podał sposoby organizacji, zwrócił uwagę na kształcenie duchowieństwa w Wyższym Seminarium Duchownym i zabiegał tak starannie o rozwój sieci parafialnej.

To dziedzictwo wielkiego włodarza dolnośląskiej ziemi ks. kardynała Bolesława Kominka przejęliśmy ostatnio przez dwa lata (1974—1976), prowadząc w tym duchu szczerej kontynuacji, opierając duszpasterstwo o spokój, zaufanie, scalanie, miłość, podkreślanie Roku Świętego i wielkiego przeżycia naszej Archidiecezji 975-lecia.

Te znojne i piękne drogi wytyczone trudem tylu duszpasterzy, skupionych przy tronie biskupim czyniły i sprawiały w podziw.

Poczuwam się w tej chwili do potrzeby serca, wyrażenia szczerej p o d z i ę k i drogiemu Duchowieństwu parafialnemu, Siostrom Zakonnym za ich modlitwy i czyny, wszystkim Wiernym archidiecezji, którzy popierali w 100% wszystkie inicjatywy i łożyli hojnie środki na cele archidiecezjalne jak: Katedra, Kościoły, ostatnio Dom Jana XXIII.

Stoi tutaj Lud przychylny, oddany bez reszty sprawie Bożej i św. Kościołowi.

Szczere p o d z i ę k i pragnę wyrazić wszystkim Klerykom-Alumnom, którzy szczerze i gorliwie zabierają się do przygotowawczej pracy, aby odpowiednio potem siać ziarno prawdy Bożej na dolnośląskiej ziemi.

Rozwijaliśmy też ostatnio akcję wydawniczą, przychodząc z pomocą wiernym przez modlitewniki, zwłaszcza katechizmy.

Doznaliśmy w tym czasie wiele życzliwości szczerej od Władz Państwowych, którym z tego miejsca wyrażam szczere i prawdziwe słowa wdzięczności.

Po śp. kardynale Bolesławie Kominku w a k a n s był długi, prawie dwuletni, ale historia przyszłości wyjaśni go sprawiedliwie i obiektywnie.

Od roku 1000 do 1945 było 52 ordynariuszy na tutejszej stolicy. W tym czasie, nie licząc kilku miesięcznych wakansów, były wakanse dłuższe, na które przypadło w sumie łącznie 32 lata przerwy.

Dziś, 2 lutego 1976 roku wkracza do Katedry Arcybiskup Metropolita Henryk GULBINOWICZ jako 57 ordynariusz wrocławskiej archidiecezji.

Staje przed nowym ordynariuszem — scalone, posłuszne, w bezwzględnej większości wychowane już tutaj w naszym Seminarium polskie, katolckie Duchowieństwo; staje dobry Lud polski, oddany Kościołowi bez reszty, mający serca otwarte na dobro, miłość i prawdę podawaną w rzetelnej autentycznej, bez dodatków szacie i formie. Stają Siostry zakonne tak zawsze ofiarne i cały Lud Boży.

Niech dobry Bóg błogosławi w posługiwaniu Księdzu Arcybiskupowi, a nasza „Wrocławska Madonna" łaskawie w tym sanktuarium katedralnym królująca niechaj Mu jedna łaski prawdziwe i skuteczne.

Serdecznie w i t a m w tej chwili Ich Ekscelencje Księży Biskupów: Wilhelma Plutę z Gorzowa Wlkp., Władysława Jędruszuka z Drohiczyna, Stefana Barełę z Częstochowy.

Witam Ks. Biskupa Bronisława Dąbrowskiego, sekretarza Episkopatu Polskiego.

Słowa serdecznego pozdrowienia kieruję do Księży Biskupów: Kazimierza Majdańskiego z Włocławka, Tadeusza Zawistowskiego z Łomży, Tadeusza Ettera z Poznania, Pawła Sochy z Gorzowa Wlkp., Wacława Wyciska i Antoniego Adamiuka z Opola.

Witam Kapitułę z Białegostoku z Wikariuszem Kapitulnym Ks. Edwardem Kisielem.

Witam przedstawicieli Kapituły Warmińskiej.

Cum magno gaudio saluto Excellentissimum Dominum Archiepiscopum de La Paz, Josephum Armandum Gutierrez Granier de Bolivia in America Meridionali.

Saluto cordialiter Reverendissimum Dominum Vicegeneralem Claretianorum e Roma — Alphredum Esposito, commissarium Sanctae Sedis in causis monasticis.

Mit besonderer Liebe in Christo begrüsse ich unsere Mitbrüder im Bischofsamte — Seine Exzellenz den Bischof Joannes BRAUN, Apostolischen Administrator in Magdeburg; Seine Exzellenz, den Bischof Bernhard HUHN, Apostolischen Administrator in Görlitz; Seine Exzellenz, den Weihbischof Theodor HUBRICH in Magdeburg; — Hochwürdigsten Herrn Praelat Karl BAYER aus Wien.

Witam serdecznie Opata Cystersów z Mogiły — O. Bogumiła Salwińskiego; Księdza Inspektora Salezjanów Dzięgiela oraz O. Generała OO. Paulinów.

Pozdrawiam i witam Ks. LUCERA, superintendenta kościoła ewangelickiego we Wrocławiu.

Witam Pana Ambasadora Stanów Zjednoczonych w Polsce, Pana Konsula Stanów Zjednoczonych w Polsce oraz Sekretarza Ambasady RFN w Polsce.

Witam przedstawicieli wszystkich Stowarzyszeń Społecznych, Klub Inteligencji Katolickiej.

Witam wszystkich Gości w naszej życzliwej i otwartej dla wszystkich ludzi dobrej woli Katedrze wrocławskiej.

Z całego serca na tej uroczystości witam Lud Boży Wrocławia i Archidiecezji, który jak zawsze, tak i teraz wyraża swoją świętą gotowość, szlachetny zapał, by budować na polskiej ziemi Królestwo Chrystusowe.

Z taką intencją rozpoczynamy nasze spotkanie z Bogiem w liturgii świętej.

16

MODLITWA WIERNYCH W DNIU INGRESU W KATEDRZE WROCŁAWSKIEJ

CELEBRANS: Jako żywy Kościół Boży skierujmy teraz wspólne prośby do Ojca Niebieskiego, by światło Chrystusa zawsze przenikało nasze życie i ogarnęło cały świat.

— Módlmy się za Ojca świętego Pawła i cały Kościół Boży, by wszystkim narodom niósł światłość Chrystusa.
— Módlmy się za Księdza Prymasa, by Jasnogórska Pani utwierdzała w nim moc ducha w pełnieniu Chrystusowego posłannictwa wobec Kościoła i Narodu.
— Módlmy się za naszego Arcybiskupa Metropolitę Henryka, by wspierany światłem Chrystusa Dobrego Pasterza i opieką Matki Miłosierdzia, prowadził Lud Boży drogą zbawienia.
— Módlmy się za Lud Boży Archidiecezji Wrocławskiej, aby był zawsze zjednoczony ze swoim Arcypasterzem w budowaniu Królestwa Chrystusa.
— Módlmy się za biskupów, kapłanów i kleryków Metropolii Wrocławskiej, by owocnie przekazywali ludziom światło Bożej prawdy i miłości.
— Módlmy się o błogosławieństwo Boże dla naszej Ojczyzny, by światło Ewangelii wskazywało drogi jej rozwoju.
— Módlmy się za nas tutaj zgromadzonych, byśmy w swym życiu byli wierni Chrystusowi, który jest światłością świata.

CELEBRANS: Wszechmogący Boże, wysłuchaj łaskawie próśb swojego Ludu i za przyczyną Maryi Matki Kościoła, świętego Jana Chrzciciela, świętej Jadwigi, błogosławionego Czesława i wszystkich świętych patronów, wspieraj nas w wiernym wypełnianiu powierzonego nam posłannictwa. Przez Chrystusa Pana naszego.

17

LIST PASTERSKI KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY HENRYKA GULBINOWICZA Z OKAZJI INGRESU DO KATEDRY WROCŁAWSKIEJ, DNIA 2 LUTEGO 1976 ROKU

Umiłowani w Chrystusie Bracia Kapłani,
Wielebne Siostry Zakonne,
Ludu Boży Dolnego Śląska!

W religijnym skupieniu i ze czcią należną, w tegoroczną uroczystość Matki Bożej Gromnicznej, przekroczyłem progi prastarej Katedry Wro-

cławskiej, by z woli Boga i polecenia Stolicy Apostolskiej, pełnić wśród Was posługę biskupią. Podczas uroczystości ingresowych wypowiedziałem do Duchowieństwa i Wiernych moje pierwsze słowo biskupie. Wypada, abym je powtórzył przed całą Archidiecezją, przed wszystkimi wyznawcami Chrystusa zamieszkującymi piękną ziemię Dolnego Śląska.

1. Przybyłem do Archidiecezji Wrocławskich ze wschodnich rubieży Rzeczypospolitej, gdzie urodziłem się i gdzie otrzymałem formację Polaka i Katolika. Tam też przygotowywałem się do kapłaństwa, a w roku 1970 otrzymałem sakrę biskupią i pełniłem obowiązki Administratora Apostolskiego z siedzibą w Białymstoku.

Obecnie z woli Kościoła Świętego staję przed Wami — Archidiecezjanie Wrocławscy, wyposażony w pełnię władzy kapłańskiej, nauczycielskiej i pasterskiej. Staję przed Wami, jako Wasz brat Henryk, by na polecenie Chrystusa usługiwać: Wam Czcigodni Bracia Kapłani Diecezjalni i Zakonni i Tobie Święty Ludu Boży.

Dnia 12 stycznia br. obejmując kanonicznie Archidiecezję Dolnośląską, zaślubiłem Cię Święty Kościele Archidiecezjalny nie sobie, lecz Chrystusowi Panu, abyś był na wieki stateczny we wierze, mocny nadzieją i niezachwiany w miłości ku Bogu i braciom (II Cor 11). Przyrzekam z Apostołem Narodów, że mocą od Chrystusa otrzymaną zazdrośnie będę strzegł depozytu wiary świętej, ufny w pomoc Tego, który w swej Arcykapłańskiej modlitwie, przy ustanowieniu Eucharystii, modlił się za nas wszystkich do Ojca Niebieskiego: „Aby wszyscy stanowili jedno, jak Ty, Ojcze we mnie, a ja w Tobie, aby i oni stanowili jedno w nas, aby świat uwierzył, żeś Ty mnie posłał" (J 17, 21).

2. W uczciwości mojego serca, chcę Wam Bracia Kapłani i Wierni Chrześcijanie wyznać, że tylko dzięki dobroci Pana Boga i łaskawości Stolicy Apostolskiej, zostałem przed sześciu laty pokonsekrowany na biskupa. Niczego nie zawdzięczam sobie, lecz wszystko zawdzięczam Bogu, który mnie wybrał od młodości do służby swojej. Dziś Wam oświadczam, że Bóg mnie nigdy nie namawiał, nie przekonywał, nie prosił i niczego nie obiecywał. Posłyszałem w mojej duszy krótki, zdecydowany głos Chrystusa Pana: „Pójdź za mną". Tak samo, jak ongiś powiedział Pan do młodziutkiego Jana Apostoła, do św. Piotra i do wszystkich Kapłanów, Sióstr Zakonnych i Alumnów na przestrzeni prawie dwu tysięcy lat. Poszedłem nie ociągając się za wołaniem Chrystusa, choć jeszcze nad moim ukochanym Wilnem słychać było odgłosy dział frontowych w pamiętnym roku 1944.

3. Obecnie Bóg Wszechmogący, ustami Papieża Pawła VI, zlecił mi urząd posługiwania biskupiego wśród Ludu Bożego pięknej Archidiecezji Wrocławskiej. Prastara ta Archidiecezja rozsiadła na Ziemiach Piastów, w roku ubiegłym obchodziła 975-lecie swego istnienia. Bogata wspaniałą historią i pięknymi tradycjami. Na tronie arcybiskupów wrocławskich zasiadali wspaniali i wielcy biskupi, przez całe swe życie oddani gorliwej służbie Bogu i Kościołowi świętemu. Dziś z radością

stwierdzam, że objąłem Archidiecezję wprawdzie rozległą i ludną, jedną z największych w Europie, lecz uporządkowaną, zagospodarowaną, posiadającą wspaniałe instytucje kościelne. Zasługa to wielka Biskupów i Duchowieństwa wraz z Ludem Wiernym.

Z niekłamanym szacunkiem pochylam głowę przed licznymi pracami, świetlanej pamięci Kardynała Bolesława Kominka, który Najmilsi w Panu, Wy wiecie najlepiej, jak wielkie położył zasługi i jak swoimi modlitwami, cierpieniami oraz rozlicznymi pracami, przyczynił się do historycznego faktu, że Stolica Apostolska, dnia 28 czerwca 1972 roku, ogłosiła decyzję ostatecznie regulującą administrację kościelną na Ziemiach Zachodnich i Północnych naszej Ojczyzny.

Wymownie brzmią dziś w uszach naszych słowa Wielkiego Prymasa Polski — Kardynała Stefana Wyszyńskiego informujące mnie o postanowieniu Ojca św.: „Wszyscy zdajemy sobie sprawę w Polsce, jak doniosłą jest ta decyzja, zwłaszcza gdy się zważy, że Wrocław ma dla Polski nie tylko wybitne znaczenie kościelne, ale dla całego **Narodu jest niemal symbolem naszej odrodzonej Ojczyzny i jej wolności"**.

4. Przed wejściem po raz pierwszy w moim życiu na ambonę Katedry wrocławskiej, o grób Wielkiego Pasterza, Księcia Kościoła, ale też i Wielkiego Polaka — Kardynała Bolesława Kominka, ja biskup Henryk, 57 prawowity następca na stolicy biskupów wrocławskich, oparłem mój biskupi pastorał i ucałowałem płytę grobową, na znak hołdu dla autentycznych wartości w życiu mojego Wielkiego Poprzednika. A przez Niego dotknąłem wszystkich, którzy na tym pasterskim urzędzie mnie poprzedzili. Chcę wiernie służyć tym ideałom, którym i Oni służyli, oddając nawet życie, gdy zajdzie tego potrzeba.

Pragnę wobec Duchowieństwa i Wiernych złożyć głębokie wyrazy uznania Księdzu Biskupowi Wincentemu Urbanowi, dotychczasowemu Wikariuszowi Kapitulnemu Archidiecezji Wrocławskiej. Znam wielki trud i wysiłek, jakim znaczył każdy dzień swojej biskupiej posługi przez niemal dwa lata, czekając na ostateczne decyzje Stolicy Apostolskiej.

Braterskie też wyrazy uznania kieruję do Księdza Biskupa Józefa Marka za Jego ofiarną pracę i roztropne zatroskanie o wszystkie odcinki życia duszpasterskiego.

Słowa miłości i szacunku kieruję dziś także do całego Duchowieństwa wszystkich stopni. W pierwszej kolejności jednak pochylam głowę przed Wami Bracia Kapłani, których włosy okryła siwizna i wiek pochylił barki. Bo to Wy z różnych diecezji Polski, przyszliście pierwsi na te Piastowskie Ziemie po wiekach wrócone Macierzy. Przybyliście razem z Ludem Bożym i razem z nimi dźwigaliście z ruin wojennych domy, warsztaty pracy i świątynie. Porządkowaliście kościoły i ołtarze, by można było na nich sprawować Najświętszą Ofiarę. Wasze ręce zapalały wieczne lampy przed Najświętszą Eucharystią, zwiastujące nie tylko obecność Zbawiciela, lecz także czas pokoju. Zaszczyt to dla mnie, że będę wspólnie z Wami trudził się nad glebą serc ludzkich i wsiewał

zdrowe ziarno ewangelicznej nauki. Szczęśliwy jestem, że wraz z Duchowieństwem Diecezjalnym i Zakonnym, z wielką rzeszą zapracowanych Sióstr Zakonnych, będziemy nie tylko strzegli wieczystych lamp przed Eucharystią, lecz także niestrudzenie zapalać będziemy przed dziatwą, młodzieżą i dorosłymi, wspaniałe ideały Chrystusa i Kościoła posoborowej doby.

5. Cieszę się z Was Młodzi Współbracia w kapłaństwie, którzyście przybyli do Wrocławskiego Seminarium z różnych terenów naszej Ojczyzny i tu w Piastowskim Wrocławiu, otrzymaliście formację kapłańską. Cieszę się że to znane w Polsce i w świecie katolickim, Wyższe Seminarium Duchowne, zdołało przygotować do kapłaństwa ponad 800 kandydatów. **Główny trzon** Sług Boga i ludzi w tej ludnej i rozległej Archidiecezji. Gratuluję Wam z całego serca, że mogąc wybrać tyle pięknych zawodów w tym czasie, gdy tak donośnie wołano o ręce do pracy nad odbudową zniszczonej wojną Ojczyzny, Wyście wybrali nie łatwą, lecz zaszczytną służbę współczesnemu człowiekowi w Chrystusowym kapłaństwie. Pozwolił Wam Bóg pojąć, że ruinie uległy nie tylko miasta i wsie, lecz wiele ruin moralnych napełniało ludzkie serca i dusze zdeprawowane wojną i okupacjami. Ten skarb największy dla Boga i Narodu, trzeba było ratować wcześniej, niż dźwigać materialne zgliszcza.

Moi Młodzi Bracia, modlę się często w tej intencji, by hart Waszych kapłańskich serc i siła świętości Waszego charakteru, była odpowiednia na współczesne czasy. Wierzę, że tak jest. Wierzę też, że staniecie ze swoimi Biskupami i Starszymi Konfratrami do dalszej rzetelnej pracy. Że ją poprowadzicie z nie mniejszym zapałem, niż dotychczas to czyniliście. Wiem, że Bóg i Kościół wymaga od Was, ale także i od nas Biskupów, męczeńskiego nieraz trudu zdobywania nowych wyznawców Chrystusa. Wymaga żarliwej gorliwości, miłości i poświęcenia w pracy dla dzieci i młodzieży, w pracy duszpasterskiej z dorosłymi, a to wszystko po to, by nikt nie zatracił swej duszy na wieki.

6. Do Was zaś Młodzieży Duchowna Arcybiskupiego Seminarium Duchownego, nadziejo na przyszłość całej naszej pięknej Archidiecezji; dumo rodzin, z których pochodzicie — kieruję rozradowane oblicze i słowa zachęty. Uważnie wpatrujcie się w starsze pokolenie kapłańskie. Otoczcie ich szacunkiem i życzliwością. Uczcie się od nich wytrwałej pracy i wiernej służby Bogu i człowiekowi. Uczcie się od nich wierności Stolicy Apostolskiej i swoim Biskupom. Pod okiem zaś swoich znanych Profesorów i Wychowawców rzetelnie formujcie swoje charaktery do służby kapłańskiej. Radośnie patrzcie w przyszłość, gdyż współczesny człowiek potrzebuje was więcej niż kiedy indziej. Potrzebuje on waszych **ofiarnych serc, mądrych Bogiem umysłów i świętego życia.** Pamiętacie z historii naszego szlachetnego Narodu, jak ongiś król polski — BOLESŁAW CHROBRY, w otoczeniu swojej drużyny i zastępów rycerzy, wkopywał słupy kamienne, wytyczające granice Piastow-

skim Ziemiom. Was czeka większe i trudniejsze zadanie. Wy będziecie na terenie ludzkich serc i umysłów, wytyczać granice sprawom Bożym i czynić wolę ludzką podatną na głos Pana.

7. A teraz wyciągam moje ramiona ku wam wszystkim Kochany Ludu Boży Dolnego Śląska ze słowami szczególnej zachęty. RODZICE stańcie odważnie na straży czystości obyczajów i wiary św. w rodzinach waszych. Trud wychowania nowych pokoleń w wierze i miłości ku Bogu, bliźnim i Ojczyźnie, dźwigajcie radośnie. Przecież to sam Bóg podzielił się z Wami twórczą mocą i postawił przed Wami zadanie powoływania do życia nowych pokoleń w Polskim Narodzie. Niech nowe pokolenia Polaków zapełnią szczodrze miasta i wsie naszej umiłowanej Ojczyzny. To prawda, że czeka Was nie łatwy trud. Że trzeba często jak ta święta gromnica, spalać się ustawicznie na ołtarzu rodzinnych spraw. Bez ofiary nie da się dokonać nic wielkiego. Bez ofiary, krzyża i radośnie podjętego cierpienia, nikt nie zdoła wychować dobrych wyznawców Chrystusa i wzorowych obywateli Ojczyzny. Niech o każdym z was ojcze i matko, powiedzą wasze dzieci: gdzie był **mój** ojciec, gdzie pojawiła się **moja** matka, tam zawsze było jasno, radośnie i ciepło, tym wzorowym ciepłem chrześcijańskiego i polskiego życia rodzinnego.

MŁODZIEŻY Umiłowana, do was kieruję słowa radosnych pozdrowień. Tak bardzo ubogacacie swoją obecnością wszystkie miasta i wsie Dolnego Śląska. Mam nadzieję, że w sposób dojrzały realizujecie stawiane Wam zadania. Pozwólcie, że przypomnę Wam treść pięknej ilustracji, jaką widziałem w roku 1939, tuż przed wybuchem II wojny światowej. Pod skrzydła białego orła tuli się postać młodego mężczyzny i z napiętą uwagą wsłuchuje się w rytm jego serca. Myśmy w owym czasie wiedzieli dobrze, co znaczyło i jak należało rozumieć rytm bicia polskiego orła. Wasi rodzice niech to wam wyjaśnią, bo oni zdali egzamin wierności Polskiemu Narodowi w nocach okupacji. Wam Droga Młodzieży dziś też trzeba się wsłuchać uważnie w bicie serca polskiego orła białego, tzn. w rytm pięknych tradycji, ale także poprawnie ustawianej rzeczywistości. Powinniście zrozumieć, może wyraźniej niż kiedy indziej, że wymaga on od was prężności w dobrym, wymaga od was szlachetnych ideałów i uczuć, ofiarnej służby na co dzień Bogu i Narodowi.

8. Zwracam się też bardzo serdecznie do ludzi nauki, ale także do pracowników fizycznych. Do tych, którzy trudzą się piórem, jak też do tych, którzy pracują na roli, czy ciężkim kilofem. W urzędzie, czy warsztacie. Do wszystkich, którzy rzetelną pracą pomnażają dobra duchowe i materialne na Dolnośląskiej ziemi. Pozdrawiam gorąco ludzi pełnych twórczej siły, jak i tych, którzy odeszli już na zasłużony odpoczynek, bowiem wiek zwolnił ich od systematycznych prac i zajęć. Wszystkich Was Umiłowani w Panu, zapraszam pokornym gestem do wspólnej, twórczej pracy nad rozkwitem Kościoła według uchwał II-go Soboru Watykańskiego. Zaręczam, że nikomu, kto jest tylko człowiekiem

dobrej woli, pracy w Archidiecezji nie zabraknie. Wszyscy jesteście potrzebni. Wszyscy jesteście drodzy i bliscy „domownicy wiary".

Przychodzę jako biskup, by służyć duchownym i świeckim, wierzącym i niewierzącym. Posyła mnie bowiem Chrystus do wszystkich, jak ongiś na cały świat rozesłał swoich Apostołów ze słowami: „Idąc tedy nauczajcie wszystkie narody".

Do Grup Wyznaniowych zamieszkujących naszą Archidiecezję mam słowa serdecznych pozdrowień w Chrystusie i ekumeniczną postawę współpracy. Proszę ich o przyjęcie mojego daru modlitwy i ich modłom polecam moje prace.

9. Na moim herbie biskupim widnieje słodkie oblicze „Tej, co w Ostrej świeci Bramie" — Matki Miłosierdzia, ale także postać Wielkiej Patronki Śląska — św. Jadwigi, oraz postać św. Jana Chrzciciela, patrona Katedry wrocławskiej. Najmilsi w Panu. Przy Ich pomocy i za Ich przyczyną gorąco pragnę wszystkie osiągnięcia Archidiecezji Wrocławskiej utrzymać, wszystko zachować i z Ich oraz Waszą pomocą, o ile to możliwe pomnożyć, ku większej chwale Boga w Trójcy Świętej Jedynego i naszej Królowej Polski.

10. Moje pragnienia staną się rzeczywistością, gdy każdy z nas poważnie traktować będzie powołanie swoje do życia w przyjaźni z Bogiem. Dlatego, jako Wasz biskup, pasterz Kościoła Wrocławskiego, bardzo pokornie w połowie Wielkiego Postu zapytuję: czy uczestniczyłeś już w rekolekcjach wielkopostnych? Czy przez pobożną refleksję, modlitwę, skupienie i wielkopostną pokutę doprowadziłeś siebie do rzetelnej skruchy, do spotkania w żalu z Bogiem oczekującym cię w Sakramencie Pokuty.

Nie lekceważmy sobie tego spotkania. Spowiedź i Komunia święta wielkanocna są bardzo ważnymi etapami w naszym wzrastaniu we wierze.

Na zakończenie mojego pierwszego listu pasterskiego życzę z całej duszy:

DUSZPASTERZOM — duchowych i fizycznych sił, aby nie ustawali w niesieniu pomocy wiernemu Ludowi Bożemu pragnącemu nawrócenia.

REKOLEKCJONISTOM — daru mądrości i umiejętności, by skutecznie otwierali dusze ludzkie na działanie łaski Bożej.

SPOWIEDNIKOM — cierpliwości i ducha Bożego, aby nikt nie odszedł od konfesjonału nie pojednany z Bogiem.

SIOSTROM ZAKONNYM — ducha zupełnego oddania się Chrystusowi-Oblubieńcowi, by swą wytrwałą i wzmożoną modlitwą, skutecznie wspierały dzieło zbawcze dokonywane w parafiach.

ALUMNOM SEMINARIUM — daru męstwa i gotowości, aby przeżywali swój czas seminaryjski, jako pobyt w Wieczerniku Pańskim, gdzie Chrystus Pan przygotowuje ich na spotkanie ze sobą nie tylko w tryumfie Palmowej Niedzieli, ale także na długi nieraz czas Wielkiego Piątku, jak także i na poranek Zmartwychwstania.

RODZICOM — hartu ducha i miłości, która prowadzi do prawdziwego porozumienia między pokoleniami.

SĄSIADOM — wyrozumiałości i łaskawości, aby doprowadzili siebie wzajemnie do pojednania i trwałej zgody.

LUDZIOM LĘKLIWYM I NIEZDECYDOWANYM — ducha odwagi i wolności wewnętrznej, aby Wielkanoc zechcieli przeżyć przy Stole Pańskim.

LUDZIOM CHORYM — łaski zdrowia i zjednoczenia z Chrystusem-Zbawicielem. Jednocześnie proszę Ich gorąco: módlcie się i ofiarujcie wszystkie Wasze cierpienia w intencji dzieła wewnętrznego odnowienia Archidiecezji przez rekolekcje wielkopostne.

Wszystkim, Bracia moi, kładę przed oczy wezwanie Boże: „Świętymi bądźcie, bo Ja Bóg wasz jestem święty" (1 P 1, 16). Wszystkich zapraszam do udziału w pięknych i głębokich Tajemnicach Wielkotygodniowych, gdzie odnajdziemy się wokół Chrystusa jako Kościół Święty w tryumfie Zmartwychwstania.

W Imię Boga Wszechmogącego Ojca, Syna i Ducha Świętego
błogosławię

Metropolita Wrocławski
† Henryk Gulbinowicz

Wrocław, w Wielkim Poście 1976 roku Pańskiego.
Ldz. 982/76

Zarządzenie

Powyższy List Pasterski Księdza Arcybiskupa należy odczytać w 4-tą niedzielę Wielkiego Postu, w czasie wszystkich Mszy świętych.

18

SŁOWO PASTERSKIE ABPA HENRYKA GULBINOWICZA Z RACJI JEGO PRZENIESIENIA Z ARCHIDIECEZJI W BIAŁYMSTOKU DO WROCŁAWIA

Białystok, 2 lutego 1976 r.

„SŁOWO" TO 25 STYCZNIA 1976 R. BYŁO CZYTANE
W KOŚCIOŁACH ARCHIDIECEZJI W BIAŁYMSTOKU

Umiłowani w Panu!

Decyzją Ojca Świętego Pawła VI zostałem mianowany arcybiskupem metropolitą wrocławskim i powołany na wakującą stolicę arcybiskupią we Wrocławiu. Ta prastara stolica biskupia w ub. roku obchodziła 975-

lecie swego istnienia i łączności z metropolią gnieźnieńską. Wszyscy pamiętamy fakt historyczny, gdy dnia 28 czerwca 1972 r. Stolica Apostolska ogłosiła decyzję ostatecznie regulującą administrację kościelną na zachodnich i północnych ziemiach naszej Ojczyzny. Na podstawie tej decyzji w skład metropolii wrocławskiej weszły diecezje gorzowska i opolska. „Dzisiaj Wrocław dla Polski posiada nie tylko wybitne znaczenie kościelne, ale i dla całego Narodu jest symbolem naszej Odrodzonej Ojczyzny i Jej wolności".

Ostatnim arcybiskupem metropolitą wrocławskim był śp. ksiądz kardynał Bolesław Kominek, który odszedł po nagrodę do Pana dnia 10 marca 1974 r. Przez prawie dwa lata śląska ziemia św. Jadwigi nie miała arcypasterza.

Świadomy jestem, jak doniosła jest decyzja Ojca świętego Pawła VI, powołująca mnie do tak odpowiedzialnej posługi apostolskiej w bardzo rozległej i zaludnionej archidiecezji wrocławskiej, która aktualnie obejmuje obszar 20.400 km^2, posiada 551 parafii, w której pracuje 850 kapłanów diecezjalnych i 374 zakonnych oraz 2.500 sióstr zakonnych. Doskonale zdaję sobie sprawę, jak wielkie czekają mnie zadania i obowiązki w jednej z największych diecezji Europy. Posłuszny woli Ojca świętego, idę tam „w imię Boże" pełnić swą posługę biskupią.

Dnia 12 stycznia b.r. dokonałem kanonicznego objęcia arcybiskupiej stolicy wrocławskiej, jednocześnie z tą chwilą zakończyłem swoje pasterzowanie w tutejszej umiłowanej archidiecezji, gdzie urodziłem się, otrzymałem wychowanie i wykształcenie oraz zostałem wyświęcony na kapłana i biskupa.

Wskutek przeniesienia mnie do Wrocławia, Kapituła Metropolitalna w Białymstoku zgodnie z przepisami prawa kościelnego dnia 15 stycznia b.r. wybrała wikariuszem kapitulnym ks. dra Edwarda Kisiela, kanonika tejże Kapituły, dotychczasowego kanclerza Kurii Arcybiskupiej w Białymstoku. Jest on prawowitym rządcą archidiecezji w Białymstoku do chwili mianowania przez Stolicę Apostolską nowego biskupa administratora apostolskiego.

Prawie przez sześć lat jako administrator apostolski posługiwałem wśród Was, Umiłowani Kapłani i Ludu Wierny archidiecezji w Białymstoku. Dzisiaj, gdy mam pożegnać umiłowaną archidiecezję, której patronką jest Pani moja Ostrobramska — Matka Miłosierdzia, pragnę za Jej pośrednictwem złożyć hołd wdzięczności Bogu w Trójcy Świętej Jedynemu za wszystkie dobrodziejstwa, za bogactwa wiary świętej i darów nadprzyrodzonych.

Jednocześnie pragnę złożyć wszystkim Kapłanom i Ludowi Wiernemu gorące słowa wdzięczności i uznania za życzliwość, pomoc i zrozumienie, jakiego tutaj doznawałem.

Szczególne słowa podzięki kieruję do mego wikariusza generalnego Przewielebnego księdza prałata dra Piotra Maziewskiego, który nieustannie służył mi pomocą, radą i życzliwością w biskupim posługiwaniu.

Kieruję również słowa szczerej wdzięczności do najbliższych moich pracowników dnia każdego, do Pracowników Kurii Arcybiskupiej.

Wyrażam słowa głębokiego szacunku i wdzięczności dla Prześwietnej Kapituły Metropolitalnej, która od blisko 600 lat ciągle i prężnie dzierży władzę w archidiecezji. Szczerze współczuję z powodu zgonu w ub. roku prepozyta Kapituły śp. księdza infułata Antoniego Cichońskiego.

Gorąco dziękuję Arcybiskupiemu Seminarium Duchownemu naszej archidiecezji, a więc Księżom Profesorom i Alumnom, którzy mimo złych warunków lokalowych dzielnie dotrzymywali kroku innym uczelniom w Polsce. Jednocześnie dziękuję Kierownictwu Diecezjalnemu Ośrodka Kształcenia Soborowego, które już 6-ty rok realizuje zalecenia Stolicy Apostolskiej.

Z wielką radością i dumą patrzę dzisiaj na całe społeczeństwo archidiecezji w Białymstoku, księży dziekanów, proboszczów i niestrudzonych ich pomocników, którzy z dużą pracowitością, ofiarnością i poczuciem odpowiedzialności za Kościół w archidiecezji włączyli się w pracę nad odnową życia religijnego zgodnie z zaleceniami Soboru Watykańskiego II. To dzięki Wam, Umiłowani Bracia Kapłani, możemy mówić o osiągnięciach i realizacjach uchwał soborowych, jak: o odnowieniu liturgii i wprowadzeniu przepisów liturgicznych w języku ojczystym, o zorganizowaniu permanentnej formacji kapłanów w Diecezjalnym Ośrodku Kształcenia Soborowego, o odnowie katechizacji dzieci i młodzieży, o dynamizacji życia religijnego w całej archidiecezji. Chylę głowę przed Wami za Waszą rzetelną i solidną pracę na niwie Chrystusowej.

Wielebnym Siostrom Zakonnym dziękuję za ich modlitwy i wszelką pracę dla drugiego człowieka. Niech dobry Bóg wynagrodzi Wasze poświęcenie.

Umiłowany Ludu Wierny Archidiecezji w Białymstoku, gorącym sercem dziękuję za wspaniałą postawę i dowody głębokiego przywiązania do Kościoła, wiary świętej i Ojczyzny. W swych listach pasterskich przez sześć lat zwracałem się do Was 21 razy i zawsze spotykałem się z wielkim zrozumieniem, czy to w sprawie Seminarium Duchownego lub kupna kościoła św. Wojciecha w Białymstoku, czy też we wszelkich innych sprawach Bożych. Do wszystkich rodziców, młodzieży i dziatwy kieruję słowa uznania i podziękowania. „Bóg zapłać" Wam, Umiłowani w Panu, za wszystko.

W dzisiejszą niedzielę, gdy modlimy się o jedność chrześcijan, pragnę również podziękować Braciom Prawosławnym i innym grupom wyznaniowym, którzy okazali dużo wzajemnej życzliwości i religijnego szacunku. Szczególne słowa życzliwości kieruję do biskupa Nikanora, prawosławnego biskupa białostocko-gdańskiego, z którym łączyła nas wzajemna modlitwa, z którym dzieliliśmy życzenia świąteczne i obdarzaliśmy się wzajemnym zrozumieniem.

Dziękuję również Administracyjnym Władzom Państwowym za wydane pozwolenia na budowę obiektów sakralnych i kościelnych oraz za współpracę dla dobra ludu tej samej Ziemi Białostockiej.

Umiłowani, w Panu, odchodząc z woli Ojca świętego Pawła VI do apostolskiej pracy we Wrocławiu, gorąco proszę o modlitwę do Boga Wszechmogącego za przyczyną Pani naszej Ostrobramskiej — Matki Miłosierdzia w intencjach mego biskupiego posługiwania duchowieństwu i ludowi Bożemu powierzonej mi archidiecezji wrocławskiej.

Wszystkim kapłanom, rodzinom, młodzieży, dziatwie, ludziom chorym i cierpiącym udzielam pasterskiego błogosławieństwa i cały Lud Boży umiłowanej archidiecezji w Białymstoku żegnam słowami św. Pawła Apostoła: „Miłość Boga Ojca, łaska Pana naszego Jezusa Chrystusa i dar jedności w Duchu Świętym, niech będą z wami wszystkimi" (2 Kor 13, 13).

(—) † Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

19

ROCZNICA KONSEKRACJI KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY

Rocznicę konsekracji Ks. Arcybiskupa Metropolity Wrocławskiego, Henryka Gulbinowicza obchodzić będziemy dnia 8 lutego każdego roku — konsekrację biskupią otrzymał 8 lutego 1970 roku z rąk Ks. Kardynała Prymasa Polski w Białymstoku. W tym dniu w modlitwie powszechnej należy podać specjalną intencję za Ks. Arcybiskupa. W kościele katedralnym i w kościołach parafialnych jako Mszę konwentualną należy odprawić jedną Mszę wotywną „w rocznicę konsekracji biskupa" „Sacerdotes tui, Domine" Gl Cr. pf z okresu. Wspomagajmy Go w Jego pracy arcypasterskiej naszymi modlitwami.

20

WYMAWIANIE POPRAWNE IMIENIA KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY W MODLITWACH LITURGICZNYCH WE MSZY ŚWIĘTEJ

Stosownie do zarządzenia Stolicy Apostolskiej w każdej Mszy św., w czasie odmawiania modlitw liturgicznych należy używać następującej formuły „...za naszego Biskupa Henryka i Jego Biskupów pomocniczych..."

ŻYCIORYS NOWEGO ARCYPASTERZA

J. E. Ks. Arcybiskup Henryk Roman GULBINOWICZ urodził się dnia 17 października 1928 roku w Szukiszkach. Szkołę podstawową ukończył w Wilnie. Tam też uczęszczał do gimnazjum OO. Jezuitów. Świadectwo dojrzałości uzyskał w 1945 roku, już jako kleryk Seminarium Duchownego w Wilnie, do którego wstąpił w 1944 roku.

Dnia 18 czerwca 1950 roku otrzymał święcenia kapłańskie z rąk Ks. Arcybiskupa Romualda Jałbrzykowskiego. Przez jeden rok pełnił funkcję wikariusza i prefekta parafii Szudziałowo, w powiecie sokólskim, na Białostocczyźnie.

W roku 1951 został skierowany na studia specjalistyczne do Lublina na Katolicki Uniwersytet Lubelski. W roku 1955 uzyskał stopień doktora z zakresu teologii moralnej, na podstawie napisanej dysertacji „Zagadnienie niewolnictwa w pismach św. Ambrożego".

Z chwilą ukończenia studiów powrócił do rodzimej archidiecezji i od stycznia 1956 do września 1959 roku pracował jako wikariusz i duszpasterz akademicki w Białymstoku.

We wrześniu 1959 roku objął wykłady teologii moralnej w Warmińskim Seminarium Duchownym „HOSIANUM" w Olsztynie. Był rektorem tegoż Seminarium. W diecezji warmińskiej pełnił szereg funkcji, jak sędziego prosynodalnego, członka Diecezjalnej Komisji Artystycznej, wiceprzewodniczącego Rady Wydawniczej. W 1962 roku został mianowany kanonikiem honorowym Kapituły Katedralnej we Fromborku.

Zainteresowania naszego Arcypasterza skupiały się wokół zagadnień z teologii moralnej, prawosławia kręgu rosyjskiego, a szczególnie formacji do stanu duchownego. Ogłosił w ciągu tych lat szereg artykułów w „Studiach Warmińskich" i innych kościelnych pismach naukowych.

Dnia 12 stycznia 1970 roku ukazał się następujący komunikat Sekretariatu Prymasa Polski: „Sekretariat Prymasa Polski podaje do wiadomości, że Ojciec święty Paweł VI powołał do godności biskupiej Ks. Dra Henryka Gulbinowicza, Rektora Wyższego Seminarium Duchownego „Hosianum" w Olsztynie i ustanowił Go Administratorem Apostolskim w Białymstoku".

Dnia 8 lutego 1970 roku w prokatedrze białostockiej Nominat otrzymał sakrę biskupią z rąk Ks. Prymasa Polski w obecności współkonsekratorów Ks. Biskupa Józefa Drzazgi, ordynariusza w Olsztynie i Ks. Biskupa Kazimierza Majdańskiego sufragana we Włocławku.

Oto fragment przemówienia Ks. Prymasa Polski, wygłoszonego z tej okazji:

„Kościół nas uczy, że biskup jest następcą apostołów. Przez prawowitą sukcesję wiąże się z pierwszymi apostołami, których wybrał

Chrystus i posłał na wszystek świat, aby chrzcili, nauczali, prowadzili Lud Boży i owoc przynieśli. I aby owoc ich trwał...

W Waszym Biskupie przez nasze posługiwanie rozpromienia się moc Chrystusa obecnego w swoim Kościele, swój Kościół ożywiającego i uświęcającego. Sukcesja apostolska — od pierwszych apostołów, od pierwszego biskupa, który po Chrzcie Polski służył Ludowi Bożemu, poprzez wspaniały szereg biskupów na stolicy arcybiskupiej — doszła dzisiaj przez tę konsekrację biskupią do Sługi Waszego i Pasterza — Biskupa Henryka.

Jest on więc prawowitym następcą apostołów i na nim również spoczywa nakaz Boży: idź, nauczaj, chrzcząc... Jest w nim autorytet Boży. Ustanowiony spośród Was, będzie Wam mówił naukę nie swoją, ale Tego, który Go posłał, Chrystusa. Gdy będzie nauczał Wy wszyscy, Najmilsze Dzieci Boże, pamiętać musicie, iż kto jego słucha, słucha Tego, który go posłał — Jezusa Chrystusa. Nie własną wolą i nie własną mocą stanął pośrodku Was. Wolą Bożą i mocami Bożymi stanął wśród Was jako nauczyciel prawdy i sługa Boży.

Często dzisiaj podkreśla się, Chrystus przyszedł, aby służyć. To prawda. Ale Chrystus służąc, niejednokrotnie musiał odwoływać się do władzy danej Mu przez Ojca. Musiał też niekiedy mocarzom ciemności odsłaniać swoją prawdę. „Powiedziano starym ... A Ja wam powiadam..." — mówił Chrystus. Tak często podkreślał to „Ja wam powiadam..." To jest Jego władza.

Ten głos władzy Nauczyciela Bożego będzie się przebijał przez nauczasie Waszego Arcypasterza. I on nieraz będzie musiał przeciwstawiać się błędom, mgławicom i zamętowi tworzonemu dzisiaj z takim upodobaniem w świecie całym, usiłując go przerzucić na niwę Bożą. I wtedy Wasz Arcypasterz, świadom swego posłannictwa, z odwagą, z męstwem będzie musiał powiedzieć Wam: ja wam powiadam... Bo do niego należeć będzie, aby wśród zamętu i zmiennych nastrojów, wśród najrozmaitszych błędnych opinii i doktryn, wobec wszystkich niespokojnych duchów, świerzbiących nowinkami uszy ludzkie, odważnie stanąć i powiedzieć: „Ja wam powiadam. To do mnie — przez sukcesję apostolską — doszedł Boży rozkaz: idź, nauczaj, chrzcząc". Bo do biskupa przede wszystkim należy w świętym Kościele archidiecezjalnym nauczać. Bo do niego należy ustanawiać i posyłać Wam nauczycieli prawdy. O tym nie zapominajmy.

We współczesnym świecie, który i pod adresem Ojca św. postuluje szereg wymagań, trzeba pamiętać, że to Ojciec św. jest Głową Kościoła. To on jest odpowiedzialny za Kościół Boży, On jest opoczystym. Na tej właśnie Opoce zbudował Chrystus swój Kościół. Piotrowi powiedział: „A ty, chociaż przez słabość swoją potrzebujesz nawrócenia się — ty — mój bracie — umacniaj braci twoich".

Mają ludzie obowiązek badać prawdy wiary św. Mają obowiązek teologowie wgłębiać się w te prawdy, czynić je coraz bardziej jasnymi,

bliskimi, najbliższymi myśl Bożej i nauce Chrystusa. Ale ostatecznie nie do nich, ale do biskupów należy nauczać jako władzę mających. Nawet wtedy, gdy będziesz poniewierany, Ty — a nie kto inny! W powierzonym Tobie Kościele archidiecezjalnym jesteś nauczycielem prawdy i sługą tajemnic i mocy Bożych. Ty je będziesz przelewał w swoich kapłanów, Ty ich będziesz posyłał. Ty będziesz miał prawo od nich wymagać posłuszeństwa i rzetelności. Do Ciebie będzie należało skarcić ich niekiedy, ale i przebaczać; wyrozumieć, ale i żądać; szanować i czcić każdego, ale stawiać, wymagania, jasno, wyraziście. Bo Ty jesteś tutaj prawowitym Nauczycielem Prawdy jako władzę mający, ustanowionym w apostolskiej sukcesji, aby wszyscy widząc światłość Twoją wielbili Ojca, który jest w niebie i szli drogami przez Ciebie w duchu Bożym wskazanymi.

Życzeniami obfitej radości w świętej służbie biskupiej zakończył Ksiądz Prymas Polski swoje przemówienie.

Archidiecezja w Białymstoku liczy 5.550 km² powierzchni. Podzielona w roku 1973 była na 8 dekanatów, 60 parafii i 21 placówek duszpasterskich. Na terenie Archidiecezji w tymże czasie było 74 kościoły i 32 kaplice. W Białymstoku od 1945 roku istnieje Wyższe Seminarium Duchowne, które do roku 1973 wychowało 196 kapłanów.

Zgodnie ze wskazaniami Soboru Watykańskiego II (dekrety „Christus Dominus" n. 16, „Presbyterorum ordinis" n. 19 i „Optatam totius" n. 23) dnia 8 września 1970 roku Ks. Biskup Henryk Gulbinowicz w oparciu o Konstytucję Apostolską „Regimini Ecclesiae universae" z roku 1967 i Okólnik Kongregacji dla Spraw Duchowieństwą z roku 1968, skierowany do Przewodniczących Konferencji Biskupich, ustanowił Diecezjalny Ośrodek Kształcenia Soborowego Księży. Zadaniem jego jest formacja kapłanów w trzech aspektach — intelektualnym, ascetycznym i duszpasterskim.

Ks. Biskup Henryk Gulbinowicz zajmował się szerokimi problemami duszpasterskimi, zwracając szczególną uwagę na katechizację dzieci i młodzieży, kształcenie pracowników charytatywnych, opiekę nad młodzieżą akademicką. Mając na terenie swoim diasporę prawosławia organizował nabożeństwa ekumeniczne, zapraszając na nie duchownych prawosławnych.

Był zawsze wielkim rzecznikiem wprowadzenia dorocznych programów duszpasterskich, „Społecznej Krucjaty Miłości".

Wielkim wydarzeniem w archidiecezji w Białymstoku były uroczystości 300-lecia kultu Matki Bożej Miłosierdzia.

W związku z uroczystościami 300-lecia kultu Matki Bożej Miłosierdzia, odczytany został dnia 7 listopada 1971 roku we wszystkich kościołach archidiecezji białostockiej list pasterski Ks. Biskupa Henryka Gulbinowicza. Czytamy między innymi: „... moją radością, jaką przeżyłem w Wiecznym Mieście, było przyjęcie mnie w dniu 28 października

1971 r. o godz. 12 przez Ojca świętego Pawła VI na prywatnej audiencji. Ostatni raz w naszej Archidiecezji przyjęty był przez papieża Piusa XI Arcybiskup Romuald Jałbrzykowski w 1938 roku. Audiencja moja według ustalonego programu miała trwać tylko 15 minut, faktycznie jednak trwała około pół godziny. Ojciec święty wyraził swą radość, że przebywam do Wiecznego Miasta z tej Archidiecezji, gdzie błogosławiony Maksymilian otrzymał formację kapłańską i rozpoczął wydawanie „Rycerza Niepokalanej" oraz w szkole Matki Miłosierdzia pogłębił swój maryjny kult. Papież Paweł VI złożył na moje ręce wyrazy uznania kapłanom i siostrom zakonnym za pracę duszpasterską i apostolską, rodzicom za katolickie wychowanie młodego pokolenia, młodzieży i dziatwie za gorliwe uczęszczanie na lekcje religii i poznanie prawd Bożych. Życzył całemu ludowi naszej Archidiecezji wierności Bogu i Ewangelii Chrystusowej.

Wskazując zaś na miniaturkę Matki Bożej Ostrobramskiej, znajdującą się na moim krzyżu biskupim, powiedział: „Ja się za Was wszystkich codziennie modlę do Matki Bożej Ostrobramskiej". Na zakończenie audiencji poinformowałem Ojca świętego, że w tym roku Archidiecezja nasza uroczyście obchodzi 300-lecie kultu Matki Miłosierdzia, przedstawiłem plan uroczystości i poprosiłem o odpust zupełny. Namiestnik Chrystusowy przyczylił się do mojej pokornej prośby i udzielił błogosławieństwa apostolskiego kapłanom, siostrom zakonnym, alumnom Seminarium Duchownego, rodzicom, młodzieży i dziatwie, a w związku z jubileuszem 300-lecia kultu Matki Miłosierdzia udzielił odpustu zupełnego wszystkim wiernym którzy po odbyciu spowiedzi i przyjęciu Komunii św. pomodlą się w intencji Ojca św...

Jak już wspomniałem w tym roku przypada w naszej archidiecezji piękny Jubileusz 300-lecia kultu Matki Bożej Miłosierdzia. Pragniemy przeto skierować swe serca i myśli ku Matce i Pani naszej, aby dać wyraz swej niezłomnej wiary w Boga, który nam Ją wsławił i wyniósł ponad wszelkie stworzenie.

Dzisiaj nie ma w naszej Archidiecezji człowieka ochrzczonego, który nie znałby Tej „co w Ostrej świeci Bramie". I nic w tym dziwnego. od Niej bowiem Lud wierny doznał tyle łask, tyle nawróceń, pociech w nieszczęściach, cudownych uzdrowień, że słusznie z wielką miłością i wdzięcznością nazywa Ją swoją Matką Miłosierdzia.

Ona bowiem przez wieki była Wychowawczynią całych pokoleń. Ojcowie nasi czcili Ją jako Siewną, Zielną, Gromniczną. Zostały po nich pieśni, obrazy, kapliczki przydrożne, ryngrafy rycerskie, szkaplerze i legendy.

Szczególnie nasze matki — Polki wychowane w macierzyńskiej szkole Matki Miłosierdzia przejęły Jej cechy i rysy życia. To one uczyły swe dzieci wielkiej wiary, nadziei i miłości względem Boga i ludzi. Życie naszych rodzin utkane było perłami „Anielskich pozdrowień". Dzień zaczynały od Anioł Pański i Godzinek oraz kończyły Jej pozdro-

wieniem. W domu rodzinnym razem z chlebem powszednim podawano chleb nauki o Bogu i Jego Matce. W okresach smutnej niedoli i okupacji Ojczyzny matka była główną nauczycielką mowy polskiej i katechetką prawd wiary. Im zawdzięczamy trwałość wiary w Narodzie i ukochanie wartości kulturowych Ojczyzny. Maryja nauczyła je wychowywać dzielnych i odważnych synów Polskiego Narodu, których często oddawały w ofierze za wolność i losy Kraju, jak najlepsza z Matek złożyła Swego Syna w ofierze na Krzyżu. Ona również uczyła matki polskie jak kształtować charakter swych synów, by usyszeli głos powołania Bożego i odważnie wkroczyli na drogę kapłaństwa Chrystusowego.

Dziś też wszyscy w szkole Matki Miłosierdzia uczymy się świadczyć chrześcijańskie miłosierdzie względem ubogich, cierpiących, pokrzywdzonych i opuszczonych. Uczymy się od Niej dzielić chlebem powszednim z najbiedniejszymi oraz sercem, uśmiechem i dobrym słowem z każdym człowiekiem. Wnośmy w coraz bardziej zobojętniały świat szacunek i miłość. W szczególny zaś sposób starajmy się zachować naszą kresową gościnność, z której słyniemy wśród innych. Nauczmy młode pokolenie tej pięknej formy miłości bliźniego.

Kiedy zawierucha drugiej wojny światowej rozsiała nas po różnych krańcach ziemi, kult Matki Miłosierdzia w dalszym ciągu jest kontynuowany nie tylko w naszej Archidiecezji, lecz także w innych diecezjach Polski, a nawet poza granicami Ojczyzny. Obraz Pani naszej Ostrobramskiej można spotkać w Rzymie w kościele św. Stanisława, w Paryżu, w wielu miastach Stanów Zjednoczonych, Kanady, czy Australii...

Uroczystości 300-lecia kultu Matki Miłosierdzia w naszej Archidiecezji mają być aktem wyłącznie religijnym, wyrazem naszej miłości i wdzięczności za tyle dobrodziejstw w ciągu wieków upraszanych przez Maryję u Boga dla swoich dzieci. Uroczystości te mają nam na nowo okazać prawdę, że nasze uświęcenie i zbawienie dokonuje się przy udziale Matki Miłosierdzia — Matki Kościoła. Bo Maryja, jest Tą, za pośrednictwem której ludzie zbliżają się do Chrystusa, i Tą, za pośrednictwem której Jezus zbliża się do ludzi.

Zwracam się przeto z gorącym apelem do wszystkich kapłanów, sióstr zakonnych i wiernego ludu naszej Archidiecezji, aby dołożyli starań w nadaniu tym uroczystościom głębokiego charakteru religijnego.

Najmilsi Moi, w tym celu w każdej parafii i placówce duszpasterskiej mają być zorganizowane tridua przygotowawcze dla poszczególnych stanów: matek, ojców i młodzieży. Katecheci też przeprowadzą na lekcjach religii katechezy o kulcie Matki Miłosierdzia. W centralnym miejscu każdego kościoła powinien być uroczyście umieszczony obraz Pani naszej Ostrobramskiej, a wiernych zachęcam do śpiewania Godzinek, Różańca i innych pieśni maryjnych oraz do uczestniczenia w nabożeństwach parafialnych. Ponieważ Maryja zawsze prowadzi nas do Chrystusa, przeto z całą gorliwością pasterską zachęcam, aby wszyscy

postarali się pojednać z Bogiem w sakramencie pokuty i przystąpić do Stołu Pańskiego...

Uroczystości te były głębokim przeżyciem całej archidiecezji i przyniosły wielkie owoce. Zakończone zostały dnia 21 listopada 1971 roku specjalnym aktem.

Ks. Biskup Henryk Gulbinowicz był delegatem Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Lecznictwa.

Jest obecnie przewodniczącym Komisji Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa akademickiego i jako taki wchodzi w skład członków Komisji Episkopatu do Spraw Duszpasterstwa Ogólnego. Nadto jest członkiem Komisji Episkopatu do Spraw Ekumenizmu i Komisji Episkopatu Duszpasterstwa Rodzin.

Dnia 15 grudnia 1975 roku Ojciec św. Papież Paweł VI zamianował J. E. Ks. Biskupa Henryka Gulbinowicza — Arcybiskupem Metropolitą we Wrocławiu. Wiadomość ta została podaną do wiadomości dnia 7 stycznia 1976 roku. Dnia 12 stycznia 1976 roku Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz objął kanonicznie we władanie Archidiecezją Wrocławską, a uroczysty ingres odbył w uroczystość Matki Boskiej Gromnicznej, dnia 2 lutego 1976 roku.

Ad multos faustosque annos!

I. ZARZĄDZENIA I KOMUNIKATY KURII ARCYBISKUPIEJ

22

NOMINACJE

MIANOWANI: Ks. Andrzej Oramus, administrator w Lądku-Zdroju — w Archiwum Archidiecezjalnym we Wrocławiu; Ks. mgr Stanisław Pawlaczek — rektorem kościoła św. Marcina we Wrocławiu, po zwolnieniu Ks. mgra Jana Dębskiego.

23

ZMIANY WŚRÓD DUCHOWIEŃSTWA

MIANOWANI ADMINISTRATORAMI

Ks. Stanisław Bączek TS w Międzyborzu — administratorem tamże; Ks. Stanisław Diakow SDS w Koczurkach (Koniowie) — administratorem tamże; O. Waldemar Gawłowski CSSR w parafii Matki B. Pocieszenia we Wrocławiu — administratorem tamże; Ks. Edward Jeleń CSMA w Pławnej — administratorem tamże; Ks. Władysław Jóźków, wikariusz parafii św. Trójcy w Legnicy — administratorem tamże; Ks. Stanisław Karp w Osieku k. Oławy — administratorem tamże; Ks. Zbi-

gniew Kondracki w Biestrzychowicach — administratorem tamże; Ks. Józef Kukulski w Smogorzowie Wielkim — administratorem tamże; Ks. Józef Kutrzeba w Szymonkowie — administratorem tamże; Ks. Jan Kwasik w parafii Wszystkich Świętych w Brzegu Dolnym — administratorem tamże; Ks. Jan Łazaryszczak rektor kościoła w Ciechanowicach — administratorem tamże; O. Eugeniusz Morawski OCD we Wrocławiu — administratorem parafii Opieki św. Józefa we Wrocławiu; Ks. Józef Piłat w Jodłowie (Psarach) — administratorem tamże; Ks. Ryszard Płacek w Chobieni — administratorem tamże; Ks. Franciszek Przebina SDS w Wysokim Kościele — administratorem tamże; Ks. Erwin Ramik TS w Kuźnicach Cieszyckich — administratorem tamże; Ks. Jan Rogowiec CM w Żmigrodzie — administratorem tamże; Ks. Czesław Surówka we Wrocławiu — administratorem parafii św. Anny we Wrocławiu-Oporowie; Ks. Jan Szewczuk w Domaniowie — administratorem tamże; Ks. Stanisław Wlazło w Sobótce-Górce — administratorem tamże.

MIANOWANI WIKARIUSZAMI

Ks. Czesław Lepak, po urlopie — wikariuszem w Żelaźnie; O. Maurycy Niedziela OP — wikariuszem parafii św. Wojciecha we Wrocławiu; Ks. Eugeniusz Skórski, wikariusz w Długołęce — wikariuszem w Kotowicach.

PRZENIESIENI XX. WIKARIUSZE

Ks. Leszek Kozdęba z parafii św. Krzyża w Jeleniej Górze do Pieszyc; Ks. Kazimierz Kloc ze Zgorzelca-Ujazdu do Węglińca; Ks. Ludwik Sosnowski z Węglińca do Zgorzelca-Ujazdu.

ODWOŁANY PRZEZ WŁADZE ZAKONNE

O. Edward Filipek OP — wikariusz parafii św. Wojciecha we Wrocławiu.

Ks. Michał Cal po zwolnieniu z obowiązków wikariusza w Biestrzychowicach — rezyduje w Namysłowie.

Urlop otrzymali: Ks. Stefan Grabek TJ, administrator parafii Wniebowzięcia N.M.P. w Kłodzku, po rezygnacji ze stanowiska dziekana w Dekanacie Kłodzko; Ks. Władysław Rosiecki — do końca roku 1977.

Przeniesiony w stan spoczynku: Ks. Bolesław Pyzik, administrator w Żelaźnie.

Inkardynowany do archidiecezji wrocławskiej: Ks. Wiktor Krukowski ze Zgromadzenia Najśw. Serc Jezusa i Maryi; Ks. Tadeusz Taudul, ze Zgromadzenia Najśw. Serc Jezusa i Maryi, z dniem 24 lutego 1976 roku.

24

ROZKŁAD WIZYTACJI KANONICZNYCH ORAZ UDZIELANIA SAKRAMENTU BIERZMOWANIA W ARCHIDIECEZJI WROCŁWSKIEJ W ROKU 1976

Ks. Arcybiskup Metropolita Wrocławski zwizytuje w roku 1976 dekanaty: Jelenia Góra-Wschód; Jelenia Góra-Zachód; Kamieniec Ząbkowicki. Udzieli Sakramentu Bierzmowania w następujących dekanatach: 1. Wrocław-Katedra; 2. Wrocław-Śródmieście; 3. Wrocław-Południe; 4. Wrocław-Północ; 5. Brzeg n. O.; 6. Dzierżoniów-Południe; 7. Dzierżoniów-Północ; 8. Jawor; 9. Jelenia Góra-Wschód; 10. Jelenia Góra-Zachód; 11. Kamieniec Ząbkowicki; 12. Nowa Ruda; 13. Trzebnica; 14. Wiązów; 15. Ziębice; 16. Zgorzelec.

Ks. Biskup Wincenty Urban zwizytuje w roku 1976 dekanaty: 1. Legnica; 2. Oława; 3. Syców. Udzieli Sakramentu Bierzmowania w następujących dekanatach: 1. Wrocław-Północ; 2. Wrocław-Wschód; 3. Wrocław-Zachód; 4. Bolesławiec-Wschód; 5. Bolesławiec-Zachód; 6. Bystrzyca Kłodzka; 7. Kąty Wrocławskie; 8. Milicz; 9. Namysłów; 10. Strzegom; 11. Wałbrzych-Południe; 12. Wałbrzych-Północ; 13. Złotoryja.

Ks. Biskup Józef Marek zwizytuje w roku 1976 dekanaty: 1. Kłodzko; 2. Polanica; 3. Środa Śląska. Udzieli Sakramentu Bierzmowania w następujących dekanatach: 1. Borów; 2. Góra Śl.; 3. Kamienna Góra; 4. Lubań Śl.; 5. Lubin; 6. Lubomierz; 7. Gryfów; 8. Oleśnica; 9. Świebodzice; 10. Ścinawa; 11. Świdnica 12. Wołów; 13. Ząbkowice Śl.

W każdy pierwszy poniedziałek miesiąca odbywa się bierzmowanie w Katedrze Wrocławskiej.

W razie potrzeby podany szafarz Sakramentu Bierzmowania na terenie przydzielonego sobie dekanatu realizuje udzielanie Sakramentu Bierzmowania w parafii, jeżeli zajdzie tego konieczność.

25

PROGRAM DNIA SKUPIENIA KSIĘŻY DZIEKANÓW WROCŁAW, DNIA 10 MARCA 1976 ROKU METROPOLITALNE SEMINARIUM DUCHOWNE

Część I — Ascetyczna — Kaplica SD na II p.

Godz. 10.00 — Msza św. koncelebrowana przez Księży Dziekanów w II rocznicę zgonu śp. Księdza Kardynała Bolesława Kominka. Homilia: Ks. Prof. Dr Julian Michalec

Część II — Formacyjna — Sala SD na I p.

Godz. 11.00 — Modlitwa i przywitanie Księży Dziekanów
— Zapoznanie z programem konferencji.

— Modlitwa za zmarłych Kapłanów.
— Zaprzysiężenie Ks. Dziekana Andrzeja ORAMUSA.
— Słowo Księdza ARCYBISKUPA
— Angelus Domini.

Przerwa — kawa.

Część III — Duszpastersko-administracyjna.

Godz. 13.00 — Komunikaty Kurii Arcybiskupiej:

1. Aktualne sprawy Domu Księży Emerytów — Ks. Bp Józef Marek
2. Wydział Duszpasterski
3. Seminarium Duchowne
4. Wydział Gospodarczy i Finansowy
5. Referat Katechetyczny
6. Referat Muzyki Kościelnej
7. Referat Dobroczynności i B.P.K.
8. Duszpasterstwo Akademickie

Wolne wnioski.

Część IV. — Zakończenie Dnia Skupienia Księży Dziekanów Adoracją Przenajświętszego Sakramentu w Kaplicy SD — II p.

26.

PROGRAM ROKU POŚWIĘCONEGO BŁOGOSŁAWIONEJ MARII TERESIE LEDÓCHOWSKIEJ

Od beatyfikacji Matki Marii Teresy Ledóchowskiej trwa w Polsce Rok nowej Błogosławionej. W ramach obchodów tego Roku przewiduje się:

1. Urządzanie w diecezjach przy różnych okazjach nabożeństw ku czci Błogosławionej;
2. Wydanie publikacji naukowych poświęconych osobie i dziełu misyjnemu Marii Teresy Ledóchowskiej;
3. Wykłady dla duchowieństwa na konferencjach dekanalnych;
4. Urządzanie obchodów religijnych takich jak np. misterium religijne, akademie itp. oraz wystawy misyjnej;
5. Uwzględnienie osoby Błogosławionej przy budowie nowych świątyń, wykonywanie dzieł sztuki sakralnej, jak nowych ołtarzy, polichromii, witraży itp.;
6. Zorganizowanie centralnej uroczystości Roku w Warszawie i Lignicy Murowanej, rodzinnej miejscowości Ledóchowskich, w niedzielę, 16 maja 1976 r.

Uroczystości Roku powinny ożywić w Polskim Ludzie Bożym cześć dla bł. Marii Teresy Ledóchowskiej oraz ducha misyjnego i zaangażowanie apostolskie dla misji w naszych warunkach.

DYSPENSA KS. PRYMASA POLSKI OD OBOWIĄZKU ZACHOWANIA WSTRZEMIĘŹLIWOŚCI OD POTRAW MIĘSNYCH W UROCZYSTOŚĆ ŚW. JÓZEFA OBLUBIEŃCA NMP — DNIA 19 MARCA 1976 ROKU

Uroczystość św. Józefa Oblubieńca NBP, nieobowiązkowa w Polsce, jednak obchodzona w bardzo wielu miejscowościach, wypada w tym roku w piątek, i niełatwo będzie zachować wstrzemięźliwość od potraw mięsnych w tym dniu, dlatego na mocy szczególniejszych uprawnień, nadanych Nam przez Stolicę Apostolską, niniejszym udzielamy na całą Polskę dyspensy od obowiązku zachowania tej wstrzemięźliwości w wymienioną uroczystość.

Warszawa, dnia 18 lutego 1976 r.

TRZECIA ROCZNICA ŚMIERCI S.P. KS. BISKUPA PAWŁA LATUSKA W KATEDRZE WROCŁAWSKIEJ, DNIA 11 LUTEGO 1976 ROKU

W trzecią rocznicę śmierci ś.p. Ks. Biskupa Pawła Latuska, dnia 11 lutego 1976 roku Metropolita Wrocławski, dr Henryk Gulbinowicz odprawił w Katedrze Wrocławskiej żałobne nabożeństwo za spokój duszy Zmarłego. We Mszy świętej wzięli udział przedstawiciele Kapituły Metropolitalnej, profesorowie i alumni Seminarium Duchownego, Siostry Zakonne i liczna grupa wiernych. W okolicznościowej homilii Ks. Kanonik Stefan Helowicz podkreślił gorliwość apostolską Zmarłego Biskupa i długoletniego Rektora Seminarium Duchownego oraz umiłowanie modlitwy. W tym dniu alumni Seminarium Duchownego złożyli na grobie ś.p. Ks. Biskupa Pawła Latuska na cmentarzu św. Wawrzyńca, przy ul. Bujwida, dar wdzięcznej pamięci w postaci wieńca i kwiatów.

DRUGA ROCZNICA ŚMIERCI Ś.P. KS. KARDYNAŁA BOLESŁAWA KOMINKA, DNIA 10 MARCA 1976 ROKU

Dnia 10 marca 1976 roku w drugą rocznicę śmierci ś.p. Ks. Kardynała Bolesława Kominka w Katedrze Wrocławskiej Ks. Arcybiskup Henryk Gulbinowicz odprawił Mszę św. za spokój Jego duszy o godz. 18.30 wieczorem, a kazanie wygłosił Ks. Prałat dr Julian Michalec. W nabożeństwie udział wzięli Księża Biskupi Sufragani, Kapituła Metropolitalna, Referenci Kurii Metropolitalnej, Profesorowie, Alumni Arcybiskupiego Seminarium Duchownego, Siostry zakonne i rzesza Ludu Bożego. Po nabożeństwie przy grobie ś.p. Ks. Kardynała w Katedrze odmówione zostały modlitwy i odśpiewany hymn „Salve Regina". W całej archidiecezji wrocławskiej odbyły się podobne nabożeństwa żałobne w każdym kościele parafialnym.

ODEZWA KS. ARCYBISKUPA METROPOLITY WROCŁAWSKIEGO W SPRAWIE DOROCZNYCH REKOLEKCJI DUCHOWIEŃSTWA DIECEZJALNEGO

Czcigodni Bracia Kapłani!

Sobór Watykański II w Dekrecie o posłudze i życiu kapłańskim zwrócił uwagę na potrójny rodzaj kształcenia i wychowywania kleru, mianowicie urobienie duchowe, intelektualne i duszpasterskie. Niewątpliwie w hierarchii wartości tej potrójnej formacji, na pierwszym miejscu należy postawić życie duchowe kleru, bo ono obok powołania jest fundamentem wszelkiej działalności kapłańskiej, wzorem religijnego życia dla wiernych i najwyższym sprawdzianem autentyczności kapłańskiego posługiwania. Z poziomem życia duchowego kapłanów idzie w parze stan religijny wiernych powierzonych ich duszpasterskiej pieczy. Dlatego troska o własne uświęcenie musi towarzyszyć kapłanowi przez całe jego życie, musi ona również stanowić jedno z najpoważniejszych zadań biskupa w stosunku do swego Prezbiterium.

Nawiązując do powyższych sugestii Soboru Watykańskiego II, gorąco zachęcam i proszę, by każdy z Czcigodnych Braci kapłanów Dolnośląskiej Archidiecezji **wykorzystywał co roku okazję** wewnętrznej odnowy, jaką stanowią ćwiczenia rekolekcyjne.

Program rekolekcji w obecnym roku przedstawia się następująco:

	Seminarium Duchowne	Bardo Śląskie
Seria I	28. VI — 1. VII	8. VI — 11. VI
Seria II	5. VII — 8. VII	21. VI — 24. VI
Seria III	27. VII — 30. VI	24. VIII — 27. VIII
Seria IV	2. VIII — 5. VIII	27. IX — 30. IX

Początek każdej serii w pierwszym dniu o godz. 20-tej, zakończenie w dniu ostatnim w godzinach wieczornych.

Zgłoszenia proszę przesyłać do Wydziału Duszpasterskiego Kurii do dnia 10 maja br.

Ufam, że — Czcigodni Bracia w kapłaństwie Chrystusowym — właściwie odczytacie moją intencję i pozytywnie odpowiecie na moją prośbę.

Oddany Wam w Chrystusie

Wrocław, dnia 29 marca 1976 roku.

(—) † Henryk Gulbinowicz
Arcybiskup Metropolita Wrocławski

REKOLEKCJE KAPŁANÓW UNII APOSTOLSKIEJ NAJŚWIĘTSZEGO SERCA JEZUSOWEGO W ROKU 1976

Powiadamiamy, że rekolekcje kapłanów Unii Apostolskiej Najświętszego Serca Jezusowego w roku bieżącym odbędą się:

1. W Panewnikach od 7 do 11 czerwca (poniedziałek—piątek) — rozpoczęcie o godz. 20-tej — zakończenie o godz. 13-tej. Rekolekcje prowadzi Ks. Biskup W. Bobowski z Tarnowa.
   Adres: Dom Prowincjalny SS. Służebniczek Najśw. Maryi Panny, 40-760 Katowice 19, ul. Panewnicka 63.
2. W Ołtarzewie od 9 do 13 sierpnia (poniedziałek—piątek). Rozpoczęcie o godz. 20-tej — zakończenie o godz. 13-tej. Rekolekcje prowadzi Ks. Biskup Cz. Lewandowski z Włocławka.
   Adres: Wyższe Seminarium Duchowne Stow. Apostolstwa Katolickiego w Ołtarzewie — poczta 05-850 Ożarów Mazowiecki.

Prosimy o wcześniejsze zgłaszanie się na listę rekolektantów pod wskazanym adresem.

ZMARŁ: Ks. Bronisław Miklasiewicz, kapłan-emeryt, b. proboszcz w Witoszowie Dolnym, zmarł w szpitalu w Świdnicy dnia 19 marca 1976 roku, w 67 roku życia a w 37 roku kapłaństwa, pogrzebany dnia 22 marca 1976 roku w Witoszowie Dolnym.

Niech odpoczywa w pokoju!

SPIS TREŚCI

I. ZARZĄDZENIA I KOMUNIKATY KURII ARCYBISKUPIEJ

Wydaje: Kuria Arcybiskupia we Wrocławiu, ulica Katedralna 13/15
Znak kod. 50-328
Redaktor: ks dr Hieronim Kocyłowski
Tel. Kurii Arcybiskupiej 22-50-81
Tel. Arcybiskupa Ordynariusza 22-42-14

Zakład Graficzny Poczty i Telekomunikacji, Wrocław, ul Krasińskiego 5
zam. 928-76 — 1750 — L-2